

№ 42.

1898.

Ind

Pārnus.

Trāstīd M. Diekhani trāstīlojā.

Pärnu-Walga ja
Laatre-Wiljandi raudtee
talwine sõiduplaan.
15. oktoobrist saadik.

Rong nr. 5.

(Sõidulestus 7 t. 22 min.)

Arasidit:

Walga	.. kell	4,35 min. hom.
Ergmäelt	.. "	5,30 " "
Pihlaare	.. "	6,25 " "
Ruhja	.. "	7,26 " "
Laatre	.. "	9, — " "
Woltwetist	.. "	9,40 " "
Surjust	.. "	10,45 " "
Pärnu jaab	.. "	11,57 " lõunal.

Rong nr. 6.

(Sõidulestus 7 t. 41 min.)

Arasidit:

Pärnu	.. kell	5,42 min. õhtul.
Surjust	.. "	6,59 " "
Woltwetist	.. "	8,11 " "
Laatre	.. "	9,20 " "
Rirblast	.. "	— " "
Ruhja	.. "	10,45 " õöjel.
Pihlaare	.. "	11,37 " "
Ergmäelt	.. "	12,32 " "
Walfa jaab	.. "	1,23 " "

Rong nr. 3.

(Sõidulestus 7 t. 12 min.)

Arasidit:

Walga	.. kell	4,45 min. p. lõun.
Ergmäelt	.. "	5,35 " "
Pihlaare	.. "	6,25 " "
Ruhja	.. "	7,24 " õhtul.
Rirblast	.. "	— " "
Laatre	.. "	9,10 " "
Woltwetist	.. "	9,47 " "
Surjust	.. "	10,52 " "
Pärnu jaab	.. "	11,57 " õöjel.

Rong nr. 4.

(Sõidulestus 6 t. 41 min.)

Arasidit:

Pärnu	.. kell	5,44 min. hom.
Surjust	.. "	6,54 " "
Woltwetist	.. "	7,55 " "
Laatre	.. "	8,44 " "
Rirblast	.. "	— " "
Ruhja	.. "	10,02 " "
Pihlaare	.. "	10,51 " "
Ergmäelt	.. "	11,39 " "
Walfa jaab	.. "	12,25 " päeval.

Laatre-Wiljandi: (rong nr. 5.)

Arasidit:

Pärnu	.. kell	5,44 min. hom.
Laatre jaab	.. "	8,30 " "
Walga	.. "	4,35 " "
..	.. "	8,40 " "
Laatre sõit	.. "	9,10 " "
Abjast	.. "	9,50 " "
Halliste	.. "	10,25 " "
Loobist	.. "	11,19 " "
Wiljandi jõuab	.. "	11,55 " päeval.

Laatre-Wiljandi: (rong nr. 3.)

Arasidit:

Walga	.. kell	4,45 min. lõun.
Laatre jaab	.. "	8,52 " õhtul.
Pärnu sõit	.. "	5,42 " "
Laatre jaab	.. "	8,46 " "
Laatre sõit	.. "	9,25 " õhtul.
Abjast	.. "	10,03 " "
Halliste	.. "	10,45 " "
Loobist	.. "	11,35 " "
Wiljandi jõuab	.. "	12,11 " õöjel.

Wiljandi-Laatre: (rong nr. 6.)

Arasidit:

Wiljandi	.. kell	6,09 min. õhtul.
Loobist	.. "	6,52 " "
Halliste	.. "	7,46 " "
Abjast	.. "	8,24 " "
Laatre jõuab	.. "	9, — " "
Walfa läheb	.. "	9,20 " "
Walfa jaab	.. "	1,23 " õöjel.
Pärnu läheb	.. "	9,10 " "
Pärnu jaab	.. "	11,57 " "

Wiljandi-Laatre: (rong nr. 4.)

Arasidit:

Wiljandi	.. kell	5,24 min. hom.
Loobist	.. "	6,12 " "
Halliste	.. "	7,10 " "
Abjast	.. "	7,48 " "
Laatre jaab	.. "	8,24 " "
Walfa läheb	.. "	9, — " "
Walfa	.. "	8,44 " "
Pärnu jõuab	.. "	11,57 " lõunal.
Walfa	.. "	12,25 " "

Sõidusinnad.

	II kl.	III kl.
Walga	Ergmäele	46 f. 28 f.
"	Pihlaarde	89 " 53 "
"	Ruhja	129 " 78 "
"	Laatre	193 " 116 "

Walga-Woltwetist .. 227 f. 136 f

Surjust .. 279 " 167 "

Pärnu .. 336 " 202 "

	II kl.	III kl.
Pärnu	Surjust	60 f. 36 f.
"	Woltwetist	112 " 67 "
"	Laatre	140 " 86 "
"	Ruhja	210 " 126 "
"	Pihlaarde	250 " 150 "
"	Ergmäele	293 " 176 "
"	Walfa	336 " 202 "

	II kl.	III kl.
Laatre	Abjale	32 f. 19 f.
"	Halliste	55 " 33 "
"	Loobist	72 " 55 "
"	Wiljandi	121 " 72 "

	II kl.	III kl.
Wiljandi	Loobist	32 f. 19 f.
"	Halliste	68 " 41 "
"	Abjale	92 " 55 "
"	Laatre	121 " 72 "

Tuletikkusid

müüdakse odawalt; tiisid on hädas
ja peeniseid; toodid on hästi täis,
jellepärast laulitud pruudida. Oiste,
Eesti wenna! Oiste, Eesti laup-
mehe! Nõude Wiljandi wabrikus
tuletikka; jelle eest awaldan oma
tänu kolledele. Tiisid on oma hää-
duse eest aastal 1897 eluime auu-
pinna — suure hõbeauraha —
woitnud.

Austades **Joh. Buchl,**
Wiljandis, Liivimaa.

Airiku-leatujed.

Pärnu - Elisabeti kogu-
duses on ristitud: Johanna
Mala. Arnold Erm. Marie Tammi.
Jaani Käst. Jaan Diotti. Alde
Kewant. Elisabet Witt. Martha
Peterson. Marie Lõhnus. Mikkel
Mumemwelt. Liisa Sarrajik.

Mahakuntutatud: Johann
Säest ja Maria Bert. August Jo-
hann Erraw ja Maria Võhpa.

Surnud: Jaan Maidlas 15
a. 2 f. 2 n. wana. Johann Albert
Wahberg 18 a. 6 f. 6 p. wana.
Hermann Mikkel Jakobson 5 f. wana.
Martin Hindrik Kaeow 1 a. 10 f.
3 n. wana. Alde Kaeow 7 f. 2 n.
wana. Tiit Tohver 50 a. 2 f. wana.
Kustaw Peterson 71 a. 3 f. 1 n.
wana.

Ep. J. Saeleblatt.

Linda.

Kiimnes

Ilmub igal nädalil.

aastakäik.

Mahtab aastaks postiga 3 rbl., ise ära viijatele 2 rbl. 50 kop., pooled aastaks postiga 1 rbl. 60 kop., postita 1 rbl. 25 kop., Kes 10 lehte tellib, saab ühe ilma hinnata.

Kuulutusete korpuvõrta makstab 5 kop., suuremad kuulutuselised odavam. Ühtik number 6 kop.

Toimetuse aadress: „Linda“ toimetusele Pärnu. — Wene keeli: en. peetakse „Linda“, rop. Лепуна. Toimetuskohal on Häälti aul., Raksmoovi m. Rõnnumid tell 12—2 lõunal.

Ühisus.

Rõne, Peterburi Cestli larefufe-feltfiks, „Natalusjes“ 21. webruariil 1898 pidanud H. Weizenberg.

Waremalt olen ma siin armastusest ning sõprusest kõneleminud. Aga armastuse piirid oleksivad kitsad, kui nad ainult sõpruse ümber ulataksivad. Seft sõprus on jääb küll kõige kõrgemal järjel, kus tats hinge üksteist armastawad. Armastuse mõju on aga suurem — ta wõtab oma alla perekonna, koguduse ning riigi, ning jeda nimetame koftu ühifufeks (ühiskonnaks, feltf-konnaks.) — Eh et ühifus üle ilma ulatats, seft siis woolsaks werojade afemel felfgewee hallitaks, mis armastuse difi niifutaksivad.

Ühifus on ilus ning tawalif, felle wastu küll wift teegi ei waidle. Kui aga tõendatats, et wõitlus elu olewat — siis on fellel ka oma jagu dignift. Mõlemad on olemas ja mõlemad peawad olema — soowida jääb üksnes, et nad oma ots-tarbe kohased oleksivad, et wõitlus omawolififelt mitte ühifufele liiga ei teeks. Wäga kahjatsemife wäärt nähtus on, kui jääb, kus ühifus inimefi peaks fofutamata, wõitlus ärab.

Minu kõne fift olgu:

- 1) Wõitlus ning ühifus.
- 2) Wõitlus ijamaa cest ning üleüldine ühifus.

Rõit loodus wõitleb — see ei rifu aga mitte üleülbift ühifust, ta kofkutsida. Nahus ning ühifus foorleiwad määratud ilmakewad must-tuhandeid

aastaid ilma-ruumides üksteife ümber, ilma et nad üksteist effitaks. — See olgu meie pühamaks cestufuks. Ilma wõitluseta ei ole aga määratud ilmakewad mitte felleks faanud, mis nad on. Wõit-lused tafandawad teeb täiusle, kus elu, ühifus ning õnn wõib ärgata ning edeneda. Ka meie maakefa ümber oli algufel küll äge wõitlus, kus loodusewäed, tuli ning wefi, wõifilefivad, kus wafel kaljumaed tawapoolet tõsteti, ning wafel jälle maapiind weewoogude alla langes. Palju tuhandeid aastaid lendafivad mõõda, eme kui elementide wõitlused meie maakefa ümber wähenefi- fivad, ning siis Jumala waim jeda taimedele, loomadele ning inimestele elufohats pühendas. Ele- mentide wõitlus oli waitinud, aga siis algas wõit- lus maapääfite elanikfude wafel. Wõitlus oli fagebasti elu ning furma pääle, funi nõrgem lan- ges ning tugewam wõitis. — See wõitlus ei ole küll weel tänapäewani kadunud, kuid ta on hoopis teiftmoodi, kui wanal toorel ajal. Wõitlus peab küll fiin ilma olema, seft ka loodus wõitleb, loo- mad wõitlewad, ning inimene on felleks nagu loo- dud, et ta oma cest wõitleb ja loodusewäed omale fõnakulelifeks püüab teha. Aga ka rahu ning ühifus peab olema, ning see peaks ka juft iga wõitleja püham püüdmine, tema auu ning tema troon olema, kui ta ühifufe cest wõitleb. Kahjat- semife wäärt nähtus on aga, kui wõitlus ühifufe afemele astub, ning jääb oma häwitamife tõdd algab, kus rahu ning ühifus õitfema peaks ning inimefi fofutamata.

Kus mõttlus otstarbe kohane on, ehk kus mitte, seda on raske ütelda — ei ole ka minul annu ennaft nende ilmaparandajate seffa arvata, kes ehk ühekorraga ilma pruuki püüavad ümber lükata: „Ärge pidage enam sõda, siis on ilmas rahu, ärge jooge alkoholi, siis olete kõik õnnelikud karflased j. n. e.“ — Rõnda mõtlejatele ma ei tee wisti liiga ülesõhtu, kui selleks ühe uue wanasõna ütlen: „Kõrs palju püüab, see wõi leiab, aga ettewaatlik ebaft jõuab“. Ehk jälle päris wanasõna: „Suur täht ajab suu lõpki“ — Ühekorraga ei saa patune ilmu mitte paradiisiks; üksnes mõislik ebaftpüüdmine wiib meid, kui ka aegapibi, siiski tord kimbamale ning paremale sihile, nagu meie eespool näha saame.

Kui loomad seda omale saagiks pärinwad, millest nende jõud üle ulatab, ning kui wähemad siis suurematele õpwrirts langewad, siis on see nende kohta loomulik. Nad on loomad, ning ei teagi, et see ehk loobuse wastane mõis olla — et wähematel niisama digus elada on kui suuretelgi. Inimesed peaffiwad*) seda aga ju teadma, et see loomu: ning loobuse wastane on, kui üks inimene teisele, ning üks rahwas teisele õpwrirts langeb. Siiski mõtlewad ka inimesed nagu loomadgi, mitte üksnes loomade, waid ka ise üksteise wastu, ning nende mõttlus on sagebasti palju jõeblam weel kui loomade mõttlus. Metselajas püüab ainult siis omale saaki kui tal nälg on — inimene püüab aga ka sääls hawitada, kus temal seda tarwisigi ei ole.

Tuhandeid aastaid on mõdda lennamud, kus rahwakõhib ning rahwused üksteise wastu on wõidelnud, kus ainult tugevus ning rammu mõdu: andjaks ning diguse järele pärimine hoopis kõrwaline asi on olnud! Sagebasti tungisiwad inimesed ehk rahwahulgad oma taasinimeste ning nende rahwasti tegevuse kallale, hawitasiwad, tapiswad ning riisusiwad nende waranduse, ja siis oli neil suur wõiduhõiskamine ning saagi jagamine. Ühisust tarwitati sagebasti aga ainult selleks, et-endid ühendada ning siis seda kimbamalt teise rahwa pöäle tungida ja teda hawitada. Njawoolul muutus aga mõttlus, kui ka aegapibi, ning andis digele ühisusele enam maad. Rahwad ühendasiwad endid

suuremateks seftatõndabels ehk riikideks. Mõttlused üksnes saagi püüdmise pärast wähenesiwad, ja hõlati aru otfima ning andma, mis pärast üks rahwas teisega sõda tahtis pidada. Kui leitud põhjus sõjaks ka mõnikord suuremat wäärt ei olnud, siiski ei olnud see mitte enam otseõhene saagi: ehk riisumise: sõda. — Siis tuli aeg, kus need, nõndanimetatud „isamaalised mõttlused“ algasiwad. Sai üks rahwas teise üle mõita, siis ta mõttis, oma wastase rahwa ning selle maa oma alla. See oleks ehk küll üks jamm üleühtise ühisuse poole olnud, kui nad wõidetud rahwast kui oma wendafid oleksiwad terwitamud, ja neid endaga ühehugule diguse osaliseks teinud. Seda aga küll pea kunagi ei sündinud, ehk ainult wäga harwa, waid enamasti langes ifta wõidetud rahwas mõitjatele orjats.

Säärane mõttluse tagajärg ning sellest tulnud ühisus oli muidugi hale ja kahjastemise wääritine, ning äritas ifta enam üht maad ja rahwast teise wastaks. Nad ehitasiwad omale ifta tugewamaid kindlusi, kus waenlaste wastu wõisiwad wõidelda ja end kaitsta. Olesiwad nad igaüks oma tobu kohta jäämud siis olesiwad muidugi need wallid ning kindlused asjata olnud, mis mitte kiskujate elajate, waid oma taasinimeste wastu olinwad ehitatud. Aga seda ei sündinud, waid üks ehk teine isamaapöeg leidis põhjuit, kus ta oma püha kohuseks arwas, oma ligimise wastu mõõta tõmata.

Wäike nähtus meie oma lähikonnast tuletab

jarmast isamaalist waimu ehk „rüütli: tegevust“

wanast ajast meelde. Tallimas „Mustapääde“ ehk rüütlite maja seinte pöäl on kaks rüütlikuju üksteise wastu üles panud, kes üksteise wastu hüüawad, nagu need sõnad nende kujude alla on tähendatud: üks „Hül Gott allezeit“ (Zumal aidaku mind ifta), teine aga: „Gott ist meine Hül“ (Zumal on minu abimees). Kelle sõjariistu peab aga nüüd Zumal juhtima? Ta jätab küll neile waba tahtmise: Ei saa teie mitte weemalikult üksteisega läbi, siis lödge omad pööd wõidweriseks ja saage tulewitus targemaks.

Saagipüüdmine ja anuchmus oliwad ifta pööpõjusteks, mis sõjatuluseft fütitafiwad ning rahwaid üksteise wastu sõdima sundisiwad. Siiski ei wõi me inimeste tegevust ega ka nende sõdimist mitte huija naeruwääriliseks pidada. Teefime seda, siis olefime ifte naeruwäärilised. Eftiks, ei ole ju inimesed mitte inglid, waid nad on efslikud. Teisels, ühendab ju taewalik saatus ennaft ife inimese

*) Kuustatud tõneleja puubulad siin sebaama küsimust, mis meie auwile Keiser Majesteeti rahuluse läbi ülesti elawamalt päewakorrale on wõetud — jädawa rahu, jödade taotamise asja, millest ka meie oma juhtirjaks „Jagawene rahu“ oleme rääkimud ja weel räägime. Soowitame siin awaladatud mõtteid tähelepantemistele.

Keiser Aleksander II. aastal 1855. Krügeri pildi järel.

tegudega. Tuhanded on werise tapluse juures küll süüblased, tuhanded on aga ainult humitud, oma kõigeparema südametundmise järele isamaataitsmiseks wälja astuma.

(Bootei.)

Keiser Aleksander II.

omas tähtsamates elujuhtumistes.

(Järg.)

Wäerwalt saadi Wiinis teada, et Napoleon III otseteel Wenemaaga rahunduu peab, kui Austria ilma oma „musta tänuaga“ inestama pani. Ei olnudgi veel kaua, umbes 7 aastat, sest saadit mõõda, kui Wene keiser Nikolai I Austria riigi hukatuse äärelt peastis ja Wene wõe läbi Ungria mäsšamise lammatas, ja juba nüüd tasus Austria seda sellega, et Wenemaale ultimatum (wiimise nõudmise kirja) ette pani ning ähwardas, et kui Wenemaa neid tingimisi wastu ei wõta, siis Austria ka ta awalikuts waenlasteks lööb. Tingimiseks oliwad endised neli punkti, kuid veel teritatud. Keiser Aleksander II kutsus nõuetoogu kottu, et otsust teha, kas toredat nõudmist tagasi lüüda, wõi wastu wõtta. Esmisel korral oleks tulnud seda veel raskemalt edasi pidada. Nõuetoogu otsustajawad sellel korral Wenemaa saatuse üle Keisri wend Suurwärsi Konstantin Nikolajewitsch, riigilantsler grahw Nesselrode, sõjaminister wärsi Dolgorukow, kroonumaade minister grahw Kisselew, grahw Bludow ja baron Meyendorff. Keiser ise luges waenlaste poolt ettepanud rahutingimised ette. Sõja edasi pidamise poolt oli ainult grahw Bludow. Keiser palus selle pääle grahw Kisselewi, oma arwamist awalikult ja tõetmõõda ütelda. Kisselew i wastusõne leidis üleüldiselt häaskiitust. Ta andis elawas sõnas kurwa pildi riigi ssemisest olekust, mis sõja edasipidamisest mitte julgust ei andnud. Siis soowis ta, et waenlaste poolt mõnebele tingimistele muudatusi katkuda saada, aga suurem jagu nendest wastu wõtta, et sõda lõpetada. Elawal sõnal seletas grahw nendest hädasõitudest, mis Wenemaa wast sõjakorral wõisfiwad ähwardada, ja lõpetas oma kõne järgmist sõnadega: „Maad, mis alles poolseaja aasta eest riigiga ühendatud, ei ole veel aega saanud temaga ühte sulada; tumbleda rohitud olekut laotatakse Poola agentide läbi Woliinias ja Podooolias. Soomemaa

waatab Noosti peole; lõpetes hakkawad poolakad kui üks mees mäsšama, niipea kui waenlaste sõjalit tegewus neile seda võimalikuts teeb. Kui wast waenlastel tõesti lorda läheks, neid maid oma wiimu alla saada, siis ei wõi keegi ette ütelda, millas, ehk mis hinna eest neid veel tagasi saada wõime. Kende õhviritega, mis juhtumise kumbel meile tulla wõiwad, en need õhwid, mis praegu meie käest nõutakse, üsna tühiid“. Selles lamas mõttes rääkiswad wärsi Dolgorukow, baron Meyendorff ja teised.

Et oma nõumehed nii ähes nõms leidis, pani Keiser sädame kõwaks ja tõi nõutud õhwiit. Juba teisel päewal anti Austria laaditule teada, et Wenemaa esialguised rahutingimised wastu wõtab. Pariisi konverentzil tehti jäänaw rahu. Wene maal oli see rahu seda teregem teha, et Našias Karši linn meie wägede poolt wahwasti termiga oli ära wõetud ja selle läbi meie sõjariistade aumle, pääle Seewastopoli wäpra kaitsemise, weel mis loorberioets juurde liisatud. Nasteft „Mustamere tingimiseft“, mis Wenemaale sääal teelas inuirt sõjalawastisttu aintamasi, ütles emasi Keiser Aleksander II juba 1870, Saksia-Prantuse sõja ajal, lahti, ja laotatud Resjarabia tiiki wõitis ta wiimises Türgi sõjas ka tagasi, nii et Krimmi sõja haawad rutu parandsiwad. Sõda ise oli 3 aastat (1853 — 56) kestnud. Pariisi rahuleping kirjutati alla 30 märtsil 1856. Selleajama aasta 26 augustil oli noore Keisri pühalik kroonimine Moskwas. Enne seda oli ta Peolamaal ja Soomes reisiinud. Pühalikult kroonimisel jagas Keiser helde kõega oma armu trundele teenritele, kes rasketel aegadel trooni ümber oliwad seisnud. Suuremedeliseft andis ta ka kõigile politika-surjategijatele armu, kes Siberisse oliwad mõistatud. — Meie tänaw pilt näitab Keisert Aleksandrit Krimmi sõja ajal, kus riigiwalituse mured ta tõhise näo pääl juba selgesti näha on. —

(Bootei.)

Kasda küla ja tema peremehed.

3. Lill'i jutustus lütlalest.

(Järg.)

Saal rahwal on mõni küll ihukatet iheäranis auus ja ingupidamises. Kui mõni hommitumaa mees oma terve waranduse oma wõõ ehtedesse kogub, siis on cestlaseft tähtsamaks kõigest, mis

teda katab, tema müts. Waeiem kui moonakas ajab riiete ja jalawarju poolest läbi kuidas saab, aga mütsi ostab ta aastas wahemalt korra ehk kaks kuu. Kaebab mendi pejaritast isal, et temal aastas palju ära kulub, ehk temal tiidl wõerast peret ei ole, siis on esimene asi, mida ta kutsegi jaks loeb, ilka müts; muud asjad nimetatasse talle järele. „Jagasts tahab mütsi päha, saabast jalga, riiet selga j. n. e.“

Oleks keffla Nadul alumine araline osa riie-
rest puundunud — Kaarel oleks ta kahtlemata oma isafotta wiinud, ilma et mut saarelatet oleks muretsema hakanud, aga ilma mütsita — see oli wõimata. Warsti oli ta me mütsiga tagasi, ja teetond ella ema heole alla algas.

„Oul on ühesia poega,“ tõenes Kaarel tee pääl „aga ta päewal palju lappi. Kas meie hommitu tottu tulles olesime wõinud arwata wõi aimata, et täna niisugune tants pidi tulema? Kes kaskis Siind ta üksi hulga wasta wõitlema hakata! Ipi sellest loost, et üks hulgaft üle ei saa, sest hull loori on järele surm, ning selwatu si. poiji rufitabeop firjutaga Sulle meeldutulestest kërwa taha, et jügaawa, perie kawaawi kadal kallema ei pea haffama. Kammui katsumine sündigu tarajel, kôwal maapimall, mitte fraawide ja kurestiffude kadal, kus inimene õnnetus wõib saada.“

„Ara Sa noomi ühti — miks Sa appi ei tulnud?“ urries Nadu, kelle mõistus ilka enam jekkus.

„Oime kui appi jain aiuda, olid Siina juba fraawis, ja siitakohus ning miitakubja notid tuliwad wabele. Miidu oleks si. poisid supatada jäänud,“ sinntas Kaarel. „Aga är me enam õnnetuist arutame — katsume löowi firutada, et koju ulu alla saame; wiijma haffab jadamä.“

*

*

*

Wandra laad oli see kord teispäewal. Rau päewaks oli keffla Nadu end lapijuga haawadest jälle sinnamaale „inimese ilusje ehtinud,“ et nõnuks wõttis, weel enne Mihtlipäewa kord kallitseje poole Kuusimäele minna. Kui ta õhtu hilja sinna jõudis, juhtus temale Alt-toa Mihtel õuevärawas wasta tulema, mis Nadul mõtlema pani. Tema tegi, nagu poleks ta Mihtlit tähelegi pannud, kaks edasi tuppä, ning koputas kambri usse pääle, kus ta Kiina teadis jões olewat. Ta hüüdis tajakesti, et see usse lahti teeks, aga tema

imestusest jäi üks kinni. Mis see pidi tähendama? Nadu oli selgesti kuulnud, et Kiina kambriis kõhatas, seeja kodu oli, aga miks ta teda sisse ei lastnud? Wõi ei kuulnud ta? Nadu koputas ja hüüdis uuesti, aga asjata. Wiimaks kui ta mitu ja mitu korda oli hüüdnud ja tõendanud, et temal tähtsaid asju rääkida olla, tuliwad sammud usse poole, ning Nadu rõdumustas juba, et üks lähemal silmapilgul awatakse. Sää walati talle ära nagu silma wett taela, kui Kiina, kes teda ometi häälest selgesti oli ära tundnud, korraga walju häälega hüüdis: „Kes saäl folistab?“ ning siis tajakemalt juurde lijas: „Kafju et minema saab; Sinufugusel pole minuga midagi asja. Kes niisugune — — “ Kiina ei saanud lauset lõpetada, sest takti kambri üks riiklus, ja isa, kes Kiina häält oli kuulnud, astus wälja ning kätatas: „Kas siin õfjel hulgub ja folistab? Wälja! Wõi on see ehk kojuni keffla Nadu? Dota, ma tahan Sulle“ — aga enne, kui Tiit sai lõpetada: „näidata, kuidas laadal lapijgut küitakse“ — oli Nadu ussest wäljas ja lähedal lepitus.

Kiina oli Nadul häälest, ja wana Tiit kummalget näest selgesti ära tundnud, ja mõlemad tahtsiwad temale otse ära ütelda, et temafarnasel joeditul ja fistulaj neile enam mingit asja ei ole, aga kõikide tahtjts kui Kiina isa waheltekulefu, ja Tiit Nadu ruutluse põgenemise läbi selles tatistatud. Oletsiwad nad, mis tahtsiwad, südame päält ära saanud ütelda, siis oleks Nadu ometi teadnudgi, mispärafi temaga Kuusimäel nüüd korraga nõnda hawvasti ümberfäidi; ta oleks aru saanud, et nüüd tema ja Kiina wahel kôit otjas on, ning kôit hilisem pahandus oleks tulemata jäänud. Nõnda aga ei teadnud Nadu, kes nagu uimane lepitus seisis, õfites hullu ega tarfa arwata. Niisuguse wastawõtmise pääle nüüd kôhe tagasi minna ega seletust pärida ei maksnud; nõndapalju oli selge. Nadu pööris koju poole.

Mis sellel Kiinal nüüd korraga päha oli tor-
gandud? Miks ta temast enam teadagi ei tahtnud? Nende mõtete kallal murdis Nadu tüll aega asjata pääd. Wiimaks ometi arwas ta asjast aru saawat. Mitte, et ta oma laadajuhunnist selle põh-
jujests oleks arwanud — ei, seda ei tulnud temal meesgi meelde. Aga üks teine asi näitas temale kôit seljets tegewat, mis Kiina meele oli muut-
nud. Eks ei tulnud talle täna Kuusimäe wä-
rawas Alt-toa Mihtel wasta? Mis see saäl kuusis?

Eks ei olnud ta juba ennegi seba tõminat kuulnud, et ka see rikas pois nendafama rikka Kiina ümber lipitsevat? Mis saäl muud wõis olla, kui et Kiina ja selle ilma rikast Alt-toa Mihtlit temast enamaks pidafiwad?

„Juhm, kes ma olin, et mul seba kohe meelde ei tulnud,“ mõtles Adu sojupool meimes. „Wõi Alt-toa Mihtel tahab Kuusimäe Kiina minu eest ära näidata? No, oota pois, selle wasta peab rohtu leidma! Mina peaksin Kiinast ilma jääma? See on wõimata! Enne mingi kõit ilu hukka, kui tergi teine Kiina peaks omale saama. Aga kui see süügi wõimalist peaks olema? Ei, see oleks mu furm!“

Ja mida enam Adu selle pääle mõtles, et Kiina teba ehk wõiks päris tõesti ära põlata, seba selgemalt ilmus tema pilt kõige iluga ja häädufega Adu silma ees — seba enam tundis ta, kui wäga ta teba armastas. Kuusimäele põlnud ta ialgi jooenud pääst ilmunud, enam kui ütsford oli ta omale ettemaalinud, kui tena ja lõbus elu temal Kiina sõrwal saaks olema, ning niisugul pühul mõtles ta mitugi ford Kiina pärast wiina hoopis maha jätta; töotasgi seba teha. Aga töotufe täitmiseft ei tulnud midagi wälja, nagu seba wiimane laadalugu näitas. Tema armastas Kiinat küll tõepolest, ja olets tema hääks kõit muud wõinud teha, fuis wiina maha jätta — see tütis üle jönu minema. Adu oli terawa mõistufega mees, ning mitugi forda, kui oma elu üle järele mõtles, pidi ta ifegi tunnustama, et kõigi aparduste ja õnnetuste juures, mis temal tänini juhtunud, ifka ja ifsi joomine süüdi oli. Raineft pääst oli ta, nagu seba iga mees wõis tunnustada, mõistlik ja wiisakas mees, kes tüli ei norinud, wai iga inimefega forda sai, aga niipea, kui ta lõtsu üle jännu jõi, oli ta nagu ümberwahetatud; ei kõlbanud enam inimste hulla. Ta teadis seba ifte wäga selgesti. Sellest jaadik, fuis Kiina pilt ta südames ajus, töötas ta iga päädäie järele, et see wiimane peab olema, aga ta ei fuitnud wasta panna. Täna, fuis ta hirmuga selle pääle mõtles, et ta Kiinast wõiks ilma jääda, ning juba see mõte temale pifarad silmi ajas, tuliwad temale ka kõit ta töotuste murdmise meelde, ifegi wiimane laadalahing. „Selde taewas, kui ta wiimati see ei ole! Kui Kiina sellest teadis, wõi seba koguni juhtus nägema?“ Esmest forda ehmatas Adu selle mõtte juures. Aga ei, see ta

ei wõinud olla: Alles minewal pühapäewal, kui ta naabri-kirikusse minnes homniku wara Kuusimäel sees täis, rääkis wana Tiit, et ta juba täna härjadega Andru laadale lähab, mis sellepärast, et 18 september pühapäewa pääle langes, just esmaspäewal 19 septembril, seega päew enne Wandra laata oli. Seega ei wõinud ka Kiinagi Wandra laadal olla, sest et ta ifaga kaasa lubas minna. Aga hirmu teft Adule weenuti mõte, kui ehk Kiina asjast teiste läbi oli kuulda saanud. Aga seba wõis ifka weel fudagi waleks ajada, oma hääks teistfi pöördä, ning palja kuulbud jutu järele poleks Kiina mitte nõnda tõrniks läinud; ta olets tema enefe lästf asja üle felfutust pärimud. Ei, nende wahel ei wõinud ifka midagi muud olla, kui Alt-toa Mihtel. Sellest pidi ta katsuma ühel wõi teisel wiisil lahti faada. Ega tema esimene põlnud, selle fofjateed efitades wanaturu ühetfa paari paftlaid ära tallas; ehk fai asja ifka jälle joonle. Aga kõige päält oli wiin waja maha jätta. Oma wiimase lahingu pääle tagafi mõtel-des, olets Adu päewawalgel wististi midagi oma palgilt leidnud, mis nagu habipuna farnane oli, ning ta tegi uue töotufe: „See oli wiimane ford — tänaft pääle ei wõta ma wiina tiftagi fupu!“ Nõnda mõtelbes oli Adu wäikefe külakõrft ette jõudnud, mis Kuusimäe ja Ralda tala wahel ofte poole tee pääl seifis.

Siin oli ka täna, nagu harilikult iga laupäewa õhtu, hulk fahe walla poisfa koos. Ehk küll juba homnikust ööd, oli kõrts ifka alles lahti, fufi lõdetspilli hääd wälja kostis. Adu pidi ofte mõelda minema, aga tee pääl seifis falf noorimehi koos, selle hulgast mõned tema ära tundfivad. „Käe, Kestla Adu,“ hüüdis üks. „Tuled wiit Kuusimäelt? Kõh, fummäs teist fuis Kiina dieti faab, fäs Zina wõi Alt-toa Mihtel? Jõlgute ju mõlemad tannad fidebats; Mihtel ifka natufefie aja eest alles fuit läts.“

„Wõi fuis ifka Mihtel,“ mõtles Adu, kuna ta ütles: „Mis mina tean, fäs Alt-toa Mihtel Kuusimäe Kiinat õngitfieb, wõi mitte; mis minul felleaga asja?“

„No, ära Sa falgä uhti. Wõi meie ei tea; eks m'e faa näha fumbale wõit faab,“ tähenbas teine.

Adu füda löi fergemats. Mihtliffi wõis ifka weel weitu faada, kuna laadaloo pärast kõit olets Adunud olnud.

„Eks lähme kõrtsti ka sisse,“ kutsus üts.

„Ei, aeg koju minna,“ kostis Aadu.

„Noh, ega Sa üksi läha. Teie Kaarel ju ka siin,“ ütles kutsuja.

„Minuigipärast, eks tule siis pääle, kui wend siin on. Kahele si ka jettšin koju minna.“

Kaarel oli laadal, kus ta „magus mersja“ temale magusaja wiinapudeli oli kinnitnud, kuulnud, et Kaasjalat rahwas laupäewa õhtul külasse lähewad. Sellepärast pidi ta esmalt koju jääma, sai aga juhtumise kaupa tutawatate poistega kokku, ning oli nendega siia kõrtsti juurde tulnud, kus ta sellest saadist, kui Kaasjalat hakkas rändama, enam lordagi polnud läinud. Tahtis siitlase ja naabriwalla poistega ka jälle hulga aja pärast kokku saada. Laadal oli ta oma sõjahärra ära müürnud, ning sõpradele täna tublisti liitu ostnud. Praegu, kui Aadu teistega sisse astus, oli ta poole toopi „suhtruwiina“ võtnud, mida koju kaasa mälles wiia. Muud peenemait nappsid sellel ajal kõrtstides weel ei olnud.

Kui ta Aadut nägi, hüüdis ta juba emalt:

„Tere, mu isa peeg! Waat, see on ilus, et Sa tulid; nüüd lähme ühes teos koju. Seltis itka segajem, hulgas ubajem. Säh, wõta ka minu wärsti liitu!“

Aadu rüüpas. Aga waewalt oli ta pudeli suu äärest ära võtnud, kui teegi poiste seast hüüdis:

„Näe imet, Aadu wõtab itka wiina! Kuusimäel jeda ju ei sallita.“

Kaarli pakkumine tuli nõnda ruttu, et Aadu mahti ei saanud järele mõelda, waid wana harjunud kome järele pudeli wasta wõttis. See pillaw tähendus aga tuletas temale lorraga tänaft töötust meelde. Aadu nagu koksus. Aga see juhtus kogemata, ja ega üks hutaits weel tebagit hulluks tee. Mis sündinud, oli sündinud. Enam ma ei wõta! Ta tahtis praegu Kaarelt hakata koju kutsuma, kui teegi poistest tähendas:

„Noh, ega Aadu weel tann all pole. Enne putni itka salamahti weel saab; pärast peab müüdi ilma olema. Eks katju minu waesusest ka titt!“

„Ma ei taha. Kaarel lähme koju, koit juba waljas,“ ütles Aadu wasta puigeldes.

„Eks ma ütelnud. Näe, Aadu annud nüüd juba oma aralised Kuusimäe Riina jalga; tohi teine enam hutaait wiinagi wõtta,“ pilkas üts.

Aadu jüda kihwatas pilkamise üle; ta oli ta isenele pääle pahane. Et siin ühtelugu Riinat nimetati, tegi tema tuju weel halwemaks. Ta hakkas wassuja käest pudeli ja pani sõwa kiisu, kus juures ise mõttes: „Wõtsin ma kogemata ühe torra, siis wõin ta weel teise kätata lähmata; jätawad mind rahule, saan pilkajatest lahti ja minema.“

Aga sellest oli küll. Enne kui Kaarel tulema sai, oli Aadu juba tema pudelit üuesti mufutanud, ja ta ise poolehunti võtnud ja kiitles: „Mees ei pea wiina võtma? Kes jeda wõib keelda? Keda te' pillate? Kas ma teie karjapoiss olen, wõi mis? Waata, kui Sa müda molufid ei saa!“

Ja kui nad wiimaks Kaarliga minema hakkasid, olivad Aadul kõik töötused ununud ja ta laulis jälle oma wana tutawat laulu:

„Oh, sina wana wiin, kas mina sinu jätan? Ei mina jäta, ei mina jäta, ei mina jäta elades!“

Seba suutis wiin Aaduga, tema armastusest ja töötusest hoolimata.

(Pooleli)

Patu õnnistus.

Paron v. Grothufsi jutustus. Ümber pannud E. A. u. n.

(Järg.)

Ei kestnudgi tana, siis oli ka see „põhjus“ leitud. Üts meie ligematest sõpradest v. Elsdorfi oli mu abitaaja tädi, ta teenis ehwitserina I. rügemendis. Rad olivad ju lapsest saadist sõbrad, neid ühendas hursitawalt muusika ja ühtirandus, mis neile mõlematele wõga meeldis. Sellepärast ei pannud ma ka tähelegi, et Elsdorfi tihti meil käis, ja ka jät ajal, mil ma oma haigete juures wiibisin, mu abitaajale neeta ja raamatuid käi, talle ette luges, temaga ühes laulis ja flauwerit mängis, münitend ta ühes jalutamas käis ja teda teatriisse kaatis. Mulle oli see haratusest üsna meeldin, sest et mul ise laulu ja muusika kohta sugugi annet ei olnud, ei võinud ma ju teguni nõuda, et mu abitaaja need pildad püüwad, mil ma emas ametis olin, sellest jüüta lõbust ilma olema pidi, ja weel ennaft pööalegi wõlmise ilma eest lastu taha panema. Mis jüäl siis oli, ema ihulist sepeeg, ja lapsepõlwe jeltlilane, kellega Ella ühes ülestaswanud ja lapsest saadist siina-sõpruses seisis.

Nüüd läks aga lugu teisteks. Seba sõprust hakkati tähelepanema, meenutama, ja leiti, et see teguni filmatorfaw olla. Pööalegi weel minu, kui abielumise mõru, wiisane elek, kust emetegi jeltgosti näha olla, et ta wõhemalt aimata, kuidas asjad jeltiwad. Kust siis müüdi see aruldane alaline äritus ja wõgelennine? Kõnawõne käänas kõik asjad ritta.

Nüüd, neer neerit, kes alalised üfkindused igawust tunde — hiilgan, tere ehwitjer — mõlemad alati teos,

uusital ja näitemajas jne. — just nagu mees ja naine. Näht, et asi ju ühena teguni kälmata oli. See oli ju terve seltskonda elu teotus — ei seda tohtitud laumini enesete keskes jätta!

Turwad, kellega meie läbi käisime, ei tulnud enam meie peete. Seltskonda elu tohustud jäeti meie vastu heeltusse. Üst ma midagi paha aimata ei teadnud, küsijun ma lapselikult pühjaste järele — siis anti niisugused wastused, mis mind emetegi mõtlemata paniwad. Käsimiste päale nitutati külmalt, wiisakalt elajid ja küsiti, kuidas „kutsa neere pruua“ käsi käib ja mis „kena tuline päalil teeb“, siis pigidati kaastundlikult läbi ja jäädki wait, mis palju tähendas. Ma eiets ju tell eloma pidanud, kui ma kõigest jellest ühel päewal aru kätte ei eiets jaanud — mida minu cest nii arusaadawalt wartati.

„Ah wõi seep see pühjus eli! Wõi nii wiisi eli lugu!“ Ma kün enesele rustikaga etja ette. Ülin ma siis tõesti yime elund? Hõgi teenidud naeratastiwad imelikult, kui nad „päaliluherrad“ nimetastiwad. Tõesti, rahwal eli õigus, liig õigus. Kuit wõttis muide mu naene seda üleilmist ingliskandawust mu tujude ja tülide ferral? Ja weel see arg, rõhnutud elok minu wastu, ja siis see ämellik, warsti wastine röömulik föla, kui ma nende kahe juurde tuppä tulim? Ja siis weel see südameküll, niigutaw kasijõpne, ja istatist lugupeamine, mida Gledersj minu wastu üles näitas! Mis eli see muud kui kuri jüdametunnistus selle mehe wastu, selle auusast nime ja eluime ta selja taga jalgega tallas?

Ma ei kahelnud enam. Küüd puudus weel ainult selge tunnustus, et mul wõimalist eiets, kste piina, näriwat armu-kadeduse walu ja meeleheite müradust jüudlastele armuheitmata kätkemassa ja nende üle halastamata tebut mõista.

Kui waga, kui ma ka enese üle wastijeda täisijun, läts mu meelele siiski seitsaadiil weel tunnedamats, äwardawamats ja turjemats. Ma astikaaja arad, silmanähtawalt ejaewadust täimijed, wastastin ma külla, põlgawa naeruga. Ta ei julgenud mulle enam jünagi ütelda, ja mina nägin iga päew enese ees pettuse ja kaheloluise muetendawat sügawust. Kui aga Gledersj tuli, läts kui röömulik ta näe üle. Kui ma talle siis terawalt ja läbitungiwalt etja waatastin, siis tekkis ta ja läts teguni punakategi. Ma ei jünnud niisugust elukut laumini tannatada, kõigele jellele pidi lõpp tehtama.

Üts teid künna ajal jütsin ma kedust wälja ja ütlesin, et õhtujõögiga waja eedata ei ele — ma jädä sinna kõjeks, kuhu mind haige juurde kututud. Seltsamal õhtul aga, eli nii armata tell peol 10, tulim ma lasteksi, ja tegin ema elumaga ütsed wõtmega lukuist lahti, warwaste etste pääl lastin ema tükedaste, kus kst wastine ja yime eli. Sää, flameritõast paiseris hele tulnawalga. Mõäled elinud kuula, mu astikaaja ja Gledersji emad. Just õige, nii kui ma arwasin.

Küüd elinud nad mu fäes!

Emeti ütsferte!

Sel silmapilgul wõitis jaadandil wõidurõem iga muud tannumist.

Küüd elinud nad mu fäes!

Nagu tiiger ema jastl waritjeb, nii hiltsin ma üsna usje ligikale, panin tõewa praefile usje juurde — ja ma kuulsin selgesti iga jena:

„Aga kulla, armas Gledene, katsu emetegi rahulilemats jädä!“ Talle peab emetegi ferd aru päha tulema. Ta peab ju emetegi arusaama, et teie elu niitwiti laumini ketta ei wõi.“

„Ah, Robert, Sa ei tanne teda mitte —!“

„Üts ferd peate emetegi asja ära seletama! — Ah, kui meil ju ta meie unis kedu ferd walmis eiets! Siis wõits ta Sul jälle lüdwam ella! Roh, wanale tulub ta wiimats emeti aru pähi, ja —“

Tere, tannie! juba fencidi asjaseletustest ja unest kedust, kuhu ju wist majariistatagi walmis elinud tellitud. Wahe pääl maitseti juba tulewat röömu.

Abikaasat nimetati ainult weel põlgawalt „wanaks!“

Tere, ütlesin! just nagu Prantsuse armujutudes. Kuid, elin ma siis ta muud ära teeninud?

„Sa armas, hää Robert, ma tean küll kui hää Sa eled. Mis ma küll teets, kui mul Sind ta ei eiets!“ Kuid mis see kst aitas, kui Grist —!

Oh Robert, Robert —!“

Küüs jät kst wastise. Nagu leodusejunnil kumardastin ma madalamale ja waatastin läbi wõime augu. Mõlemad istujamad sehwä pääl. Ella pöö puhkas sehwä jalget pääl, üts käsi rippus lõewalt fõrwalt, teine eli Robertile äla pääle pandud, ja tema siltas ema fäega Ella hiljalgas, pruunilist, tihedaid juusteid — ja nüüd — puudutae ta huultega mu nutwa naeje etjaesit!

„Wane, armas — —“

Ühe fäheewiga kün ma usjed laiali — hirmus siljatus — mõlemad elinud yüeti farandud, ehmatas, sehwamine walget.

Küüd elinud nad mu fäes!

„Oh Jumal, see en ju Grist!“

„Õõga õige, mu tuitone, kahjuse paljalt Grist, see „wana“ Su tran, armastaja abitaas. Mis? Jälleenägemise rööm en liig rank? Kas ma eht elistatun? Derrafjed fenelesiwad ju ema unest kerkust? Mis? — Küll meie päraist edasi feneleme. — Teie aga, teiste meeste naeste igaunufes trööd tija — tehte et Teie silmapiit —“

„Oh Jumal, Robert, ta en —“

„Kuidagi elen ma, mu tinnatone, — kst elen —“ Ma jätjin laufe peekli ja pöerastin jälle ennast Gledersji peete —

„Kõige pääl kstige Teie minema, tehe, ütlen ma, eht, muide —“

„Aga Günther, siis kuulake ometi —“

„Ma elen kuulnud ja — näinud — kst — mina — mina —“, jünad jöimad mulle furu finni. — „Ah siis jätaja fultanud? Wäbi wõtmangu —? siis muidegi!“ Ta naeratas silmapilgus põlgawalt, kuid ta fündis enese jälle wägawaltõjelt rahulijes:

„Teie peaksite tõesti aru päha wõtna, kui ta päälis-tandin. — —“

Kaumini ei jünnud ma ema jünnitust rahu enam war-jul heida. See häbemata eled läts ju igaist piiristi üle. Ülin ma siis tema silmis tõesti niisugune lollpää?

„Päälitõken? —“ tijnestastin ma piirita wihas, — „wõi nii? Wäheema praefite Teie, päälitõkand, kes Teie tinnuga-funde tannate, ja weel ema madalale teele arg — —“

„Günther, mitte jena enam!“

— Arstust juurde liotate! Väälja! — tehe! — Oh! muide, muide ma näitan Teile, Teie — Teie — “Meel-tuht tõmbasin ma oma rätapiitsa, mis mu palitu taetust vedas üle, ja kerutajin jeda ringudes õhus, (Eisderji palge ligilol.

Ta läis näest walgete kui lubjatud jein — ta silmad elivad päran — ta pigletas täet rufitase — nüis — — nüid pidi ta minu kallale termama . . .

S, ma elin küllalt ettevalmistatud. Piitsa wõtsin ma oma pahemasse kätte, parem kätt tõmbas palitu taetust rovelneri wälja.

Ma eltsin ta maha lastnud, nagu hullu teera:

„Robert, Robert, armas, hää Robert! Äta järele minu päraht, minu päraht —!“

Paludes ringutas (Ela tettu pandud täsa tema peele. Ta eli lili ilus, nii liigutaw ilus omas abita elerus. Ma eltsin ta oma rinnale tõmmanud ja teda juutelenud, jurnuts hultelenud. Äga ta armastusjärsiline iludus süttas sel filmapiigul wesi enam mu põlowat wiha. Temale, sellele teiele eli teid jee kenadus!

Robert heitis ühe pilgu (Ela pääle, hakkas käega enese etteajajest kinni, oigas siis wäljalt.

„Demfeni!“ tuli kui rõhutatult ta rinnast ja ta kadus teast.

Mu põlgaw naerutaja kolas talle järele —

„Maata emegi! Sinu päraht, Sinu päraht! See mjuus kui imetugi! Jah, mis ei tehta ja ei tannatada armaotuje päraht! Kae pole nii, mu kallis naeketene?“

Ta ei waetanud midagi. Ta eli teiele langenud ja pettis taselel nutesse näse tasele.

„Äta jee temmetitegemine ja waata mulle, kas tauted?“

Ta waitsimine ärritas mind kõige rjemal määbil. Ma taetajin nüüd ta wesi wiimase oma isenda wälituse.

„Neh, kas tuleb midagi?“ hõrdatjain ma teoreit, ja hakkajin ta äraast walgest käewareest kinni, jeda ägedalt rapu-tades.

„Kas Sul tuleb jena juha, Zina — Zina teltwatu naereterahmaga?“

„Gruji!“ jee — jee en liig!“

Ta targas teelilt ülesse, waastas ratulise tõmbamisega oma käeware ja aetias magamistea usse peele. Nüid täet heites pööras ta ästeti ümber ja waatas mulle tarre-tanud pilgul eha — ta ei nutnud enam, ainult kate juurt selget pilgast wesejwaw piffamisi üle ta palgete.

„Ma põlgan sind!“

Kalgi ei ele ta minu meelst ilusam elnud.

Siis aetias ta keralatusega tuppa ja teeras usse luttu. Ma tahtjain talle järele termata, — tahtjain uit purustada — tahtjain — tahtjain — ja mis ma siis äieti tahtjain, ei wadnud ma isegi sel filmapiigul. Siis katjain ennast nautu-taltjand — :

„Äta ää — plita!“ — —

Eda uneta öös, mis ma siis mõdda tahtjain, ei juuda ma kirjendada. Teisel hemmitul tuli (Eisderji seltsimise ja tedi mulle ta lusse kahewõitlusele. Hääguine teetamine weida ainult wõrpa lepitatud jaada. Siisegi eha (Eisderji walmis emalt peelt asjaelatu tehta lepitust andma, kui ma enne eestijärele järele tingimata andes palun.

„Näralitud asjaelatud.“ tahtis jaadit edasi tõnenda, „udnawad lepitust —“

Käredalt ja tagasitõrjuwalt ütlesin ma rattu wabele:

„Ma palun — mitte jena enam, herra. Rendeit „Hes-äralitusest asjaelakuteit“ ei taha ma midagi teada. — Kas Teil wahjet muud ütelda ei ele?“

Schwitser nitutas elasid.

„Eis ei wõi midagi parata. Siis jääb, nagu üteldud, pistelid — wiis jammu wahet — tuni teine wõitluse-wõimatuse jääb.“

Ja nii edasi.

Meie kine ei kestnud wiit minutitgi. Teisel warahemmi-kul pidi äji äinbatud saama. Waetu õhtut tõi tüdruk mulle mu abitaasa kätt kirja. Ma kielujin ta lugemata puruks ja wistajain tükid ahju. —

Eli leheluu. Walge eli ju wäljas, kuid päiksetus eli pilwepõest faktud, kui minu tunniõnnehed ja mu anetiitud, kes kahewõitluse juures arsti kohuseid täitma pidi, mulle järele tulwad. Meie kisthine peele tundi ranteega, ja laskhine siis umbes 20 minutit jala. Weinamaalt tšusis udu ülesse, rehi ja lilled eliwad leugus raskete kastetistade all. Meie laskhine läbi wälkise rahus elewa nerfa. Pühaliit, jügan waitus hõljus üle leednse — ainult siit eht jäält eli mäne ärtawa linnu jiristamisi kuulda. Kui tihiti elin ma peissi-kefena nii wata hemmitul mõdda meji uitnud. Ta nüid!

Wimati jeehine oma wailse käigu eemärgile — kaunis niidunurt mekafäärus sees, kust läbi harwade puude läheda järele wesi wiiksu.

Pea üheferraga wastaatega jeehine wõitlusplatfille. Ka erapeelatu etnastaja ilmus sel filmapiigul. Ettevalmistu-tused lastjwud rattu. Raugus mõddeti ära ja kaks, rista-misi maa hioje pistetud ehwitjerimõdda eliwad täheks.

Narilist lepitusekaste teodi ainult wesi kenne järele ette, jekt mi, kuidas asjad eliwad, ei tahtnud ma lepituseit midagi teada. Mul näis, et nagu tahaks (Eisderji wesi midagi ütelda. Muid ta wailse.

Meie astujine oma tehtadele. Pistelid tõmmati last-mijeks wiina ja pandi palgete.

„Wahiti!“

Meie pilgu juhtujwud wastaotiffu. Mul eli, nagu hõljuts tajane taesündilist naeratus üle ta näe. Neh, jaame näha, jaame näha. . .

Sel filmapiigul pautas ta piis — laeng eli mul pare-ma käeware ligidalt äda juurest kättjett läbi läinud.

Oh, wõi nii! Ta eli mind wõitlemijeks wõimatuts teha tahtnud, et siis üena edawal wiisil kõigist pahandusest priits jättse, ja ta „mul tebul“ juurnatud abitaasa kätte-matejat kaju karta ei eleks. Wäga elutart! Neh, hää jeeber — mul pele tarwis niisugust pelitikalist pehmuist ette tuma. Mina elin eha wäsi; aja eli meid ju peisjetepele-wes pisteli lastujines harjutanud. „Kes teab, mis tarwis jee hää wõid eha,“ ütles ta harilitult jael juure, ja päraht-peete eli mulle jee hawitaw, ema kätt hästi sühtindlaks harjutada. Auhu pidiu ma nüüd sühtima? Etjasthine filmakulmude tehal eli küll kindel eemärg. Oh! jüda? Kus tehal ta eli, teadjain ma kui tehter wäga hästi. Siida — jee armastaja jüda! . . .

Miejuugit juurepõlalt eha ta küll nendel luuletistel muusikahuntel etendanud eli. Waatame järele, kas mina metelane ta „luulit“ eha ehaan — emal wiisil!

Glõderf oli eeskirja järele sinna jamaasse paista punkti põäl jelsma jäänud, kust ta ema püstoli lahti laetis. Ka mina jain jelsma, ja sihtisin wiis — kümme kehundi — Pauh!

Läbi õhutele suitupilwetefele nägin ma, kuidas ta hõält tegemata maha langes. Teised kargasiwad appi ja paniwad ta pehme muru pöäle pistali. Mu ameiwend tegi tal ruttu kuue, weti ja järji lahti. Wereja weelas talle waetu ja nirijs rehu sisse.

"Eurnud — tohe — jüda — keskel — läbi —"
Tuledeht raputas tohutawalt puulatwasid — wõidu-rõõmus läitnialt tungisiwad päitefektired uduft läbi, wirwendasiwad hõlgades läbi puulehtede, ja hõljusiwad rõõmsalt naeratahes furnu wahataraw lahwatanud näel. Gemalt weepinnalt laifiwad walgusefektired kui miljen künnlatefi liden-dades, loikudes. Teisel pool kalbal oli talutõhaken. Suits teufis kerknast ülesse. Ja sääli murul oli teegi maas, kes seda fõit mitte enam ei näinud — ta nõgu oli wainne ja tõhine, nagu mütlets ta ühe jüganu taladuse üle järele, nagu tuleks tal wõlvida ühe ärarääkimata kurwa asja päraft. . . Ja mitsepäraft oli fiis ilm torrage nii selge ja ilus? Mis eli fiis äieti sündinud

Ma tundsin tumebat ainduft rinnas ärkawat, nagu elefe midagi äraõitlenata hirmuift tulemas, millele ma mine ei teadnud, mis mind puruts rõhnuõimust, kui ta minu üle wõtat. Mis see eli, ei teadnud ma mitte. Hecnefe alahheidmije fund ütles mulle, et ma jeda kõige jõmuga alla rõhuma ja üds ju lämmastama pean, eht muida lähen ma huffa.

"Lollus, fõit lollus," ütlesin ma enesele, "ja eled teinud, mis auu ja tohus kästwad — üks meisteft eli ilmas üleliigne. Et näid tema minu afemel muru põäl maas en — mis jellest! Mitsepäraft ta fiis paremini ei sihtinud?!" —
(Pooleli.)

Austria keisrinna Elisabeth.

Genfiis sündinud kureitgen on tervet ilma põlastufega täitnud, kuna ta õhwrifs naesterahwas langes, kellel politilfaga pjemat tegu ei olnud, eht mis oli, jeda ainult hõattegewalt.

"Õtje arusaamata on, tuda keegi inimene fätt uu abitaafja fõide wõis pista, kes ju terwel eluajal ial kellelegi pjemat paha, küll aga paljudele hääd on teinud." Reid jõnu oli keiser Franj Joofey jüdamewalus hõid-nud, kui kurtjatoft temale teatus toodi. Ja need jõnad ütlewad enam, kui mingi piff kiidufõne kadunu auuls jeda fündaks. Alles ta furna järele jaabafie dieti tundma, mis tapetud keisrinna oma abitaafale, oma riigile oli olnud: Kende kaitseingel! See oli ütisturb aeg — 44 a. eest — mil see noor tütarlaps oma elufufefe astus — ühele maailma wägewamale troonile. Wäsfu-aasta 1848 tormid oliwad wacawalt waifinud, nende järele rufus rânt politifeiwõim fõige rahutu liikumije, aga ta fõige rõõmsa eluawje, ränga kõega maha. Keisri ümbrustonnas feifiwad ainult tufafed riiginõumifud ja kurtjad findra-fid. Walitfijst kardeti küll — kuid armastus, jee oli kangel ära. Kurb aga on riigi lugu, kus walitfijega ja alamaid

armastufe-fide ei ühend. Seda fõbet fõbuda, Austruas keisrit ja ta rahwaid jälle lepitada, mäsufutule mäs-
tuffi fustutada — jee ülesanne fäituss keisri noore taafja kätte, ja tõcpooleft, ta en jeda hõlgawalt täitnud. Austra rahwastele näis, nagu ilmus rahuingel õtipuu ofkaga nende fella. Ta hõlgawfinief silmad awaldafiwad rõõmsat, priksit meelt, ta puuafufene naeratas õnne-
fiftult — jäärast lahbet nägu pohud ammu enam Austra troonil nähtud. Nagu hele päitefektir pitsepitwe wahelt läbi murdes torni järele ilma nne rammuga täidud, nii oli lugu fiin. Ja jee lootus ei faanud petetud. Kui keiser Franj Joofey, kes oma walitfufe algul läbi tule-fammaste ja werejõgebe troonile teed pidi rajama, nüüd wast fõige enam armastatud walitfija wäljamaa troonil on, fiis on jee w äga ja fuurelt ejaft ta abitaafja töö, kes oma hellu, pehme kae keisri karge kääwarre pöäle pani ja riigirahwaid hellufega walitfufelja armufufele tagafi tõmbas. Ta näitas dieti, tuda arm enam jõudab kui hirm. Hecranis hoolas oli ta Ungari t lepitama, mis fõige tangemalt oli karistada faanud. Noor keisrinna dypis Ungari keele ära, wiibis küll meel Ungar-
laste seas, fäis nendega armufufit ümber, ja jee mõjus nii wägewalt, et armastus ja ufaldus Ungari ja ta walit-fija wahel, mida 1849 bulgafs ajaks wõimata arwati oletaw, täiel muddul tagafi pööras. Ungaris jumal-dati teda üfna. Kui 1867 Ungari ja Austria wahel "lepitus" fõbitati, fiis eli juft keisrinna jee, kelle fõwul ugarlaste juht D e a t mõnesgi tüüfis järele andis, mida ta muudu poleks teinud. Aga ta teadis küll, kui joo-jalt keisrinna Ungari eest oli fõstinud, kus jeda waja.

Keisrinna oli jee, kelle fõwul Austria fõjawadest läbi-tipu joekamine, wangifõdadest abelate fandinime ära fao-tati. Oma abielu eimestel aakatel oli ta oma abitaafaga igal pool oma laiale riigi piiresse reifimas, ja kus ta end näitas, küll hõijati noorele keisrinnale, rah-
inglike, wasta — jeda wafjumini, mida enam end juru-tud tunti. Koodeti ju temast lunastust — pädumift. Ning mitte põhufeta.

Ju keisrinna iludufes diifew faju näis neile nagu mõni taewa-ingilift nähtus. Eest ilus oli keisrinna Elisabeth — jeda leeti omal ajal ilufamate naesterahwaste jella — ja jellest ilubufest oli järgi weel ta wanabusjes näha. Ta neupõlweks oli ta ilikõldeftelt "Põfentpõfi (loffi nimi, kus ta wanemad afufiwad) rooffina" tuntaw. Ometi ei olnud jüguzi ja fuur ilubus jee, mis temale ta abitaafja jüdamene wõitis, waid neiufoje hingehüllus. Keisri Franj Joofeyi fõfjalugu on tõcpooleft päris romaan. Kui 1853 a. juwel Baieri prints Wafsimilian oma pere-tonnaga Jõhli jupefkohta fufwitama tuli, kus fiis ta noor Austria keiser wiibis, arwati küll kammis kindlast, et keiser jellest pereft omale fõdufana wiib. Aga fõitide ilmad oliwad wanema tütre Helene poole pöördud, jeda fiis ta igajagu ehketa ehti, et ta peiuje meeldiks. Aga kelm armastufejumal tegi fiingi, nagu tihti, tar-dade täidide rehninguift kriipju läbi. Juft Helene tõe-dad pühufed talitafiwad keisrit jeda fõfinaft. Eest kui keiser, kes otje oma jümpäewaks Jõhli tuli, sinna jaa-des ruttu oma tuttawaid tereutama läks, ei faanud ta

fohe jutule. Ta arwatawat mõrjast ehiti peiule, ja see wõttis aega. Aga selle noorem tede, printseis Elisabet, keda siis alles lapsete loeti ja teda siis sugugi piduriidesse panna waja ei arwatud, see joeliks oma loburiides lüalile — ta oli la nentse sugulane — trepile wastu, löi temale südamekellust patti ja hüüdis: „Tere Jumalene, Anni!“ See lapelik, südamekellust terwitus tõi tütarlapse teiskirwoni küle. Eesti lüalilene röömustas waga lahke terwituse üle, wõttis palutud patti ilusti wastu, neiuks pallas lobijema, ja see magus, pehme hää, mis hiljem teiskirwast tõiile nii meeldivaks tegi, tõmbas teiskeri südame wägewalt oma poole. Nad olivad ju hääs sõbrad, kui ema ja dde ilmuwivad — kuna wanem dde alles end peiule ehitis, oli see ehtimine asjatants saanud, sest peiu oli ju oma sübame nooremale dele kaotanud. — Järgmisel õhtul oli palli-
pidu, ja pönawalt oodati, et teisel teiskeri tosinime awalikust laab. See sündisgi — teisker ilmus suure lille-
limbuga, mis nähtawalt ta mõreja omaks oli määratud. Aga kui suur oli imetus, kui ta jeda mitte iluehtes nõretawale printseis Helenele ei andnud, waid — Elisa-
betile, kes nüüdgi ainult lihtjas kleidideses oli! Terwel õhtul ei lahtunud teisker enam ta sõrwalt, tantis ainult temaga, jaatis teda laua juurde ja teisel hommikul fofis ta teda üa juures ametlikult. Teisel päewal kirjutasse minnes pandi ju tähele, et teiskeri oma noorel neiu-
l oes minna lastis, ja fofe nähti ta teiskrit, printseis fäe fõrwalt, pöetrit juurde astuma, kellele lihtjalt ütles: „Dumistage mind ja mu mõrjast.“ — „Ma armastan
rõhjatust ja ujuu dmeisfäts“, kirjutas peiu ühele oma sõbrataste.

1854 aasta fewabel petti Wiinis putmad. Noore neiu rõdumus, lihtne olet, kellel jüda aina huultel seifis, olivad juft need omadused, mis teiskrit oma poole olivad tõmmanud. Selle fäswatus ja rafte noor põhu — fufjuti ta ju, kui alles leeri eas seifis, mäsjuhoos fihijewa riigi juhtijats — olivad temalt wäga tõijse loo-
muga, teofa ja färefe mäge teinud. Ta mõrja waba, tõbus olet mõjus fiis teiskri fofita, felle imbrunfond fange fofafomme all nagu ära tarretanud oli, otseju wärfte tüuleleht palawa ilmaga. Kii fiis tuli, et tore-
das Austria teiskritofjas äfikauis ja fõbus lihtne pere-
konna-elu maad feidis. Tjele imetanimeäärat on, kui lihtjalt ja napilt suure riigi teiskrimma elas; ta ei pöö-
linud ialgi peenifeist lauast; päris fõmajõdgi aega põlmudgi temal määratud, kuna ta jeda omale fäffa ei laffmudgi, waid kui ifu oli, wõttis fiis teiba ming flaafi piima — felles fõit. Ta fäis ta riides wäga lihtjalt, nimelt oma tofketel teifidell — fiis ta fõmbis nimelt hää meelega jala, fuigi ta ja ofaw rafafõitja oli. — Oma abielu alufel fäis teiskerit noorpaar palju oma laialifes riigis reijimas, ja felle „rafuingli“ ilumaine lepitafgi juurelt neid, kes mäsjuaja järele alles wi-
ngus olivad, fälwas jälle ufaalutit walitfeja ja rafwa wähele. Dmeti ei olund lihtne teiskrimma awalift auu-
awaldufi wastu wõttes mitte omal parafjal paigal, peagi fõhafi mäfama, et ta ainult wastumeelt end awalikult näitas, fuigi rafwas igal pool teda wõi fäte pääl olets

landnud, nii wäga oli ta fäunis fuju ja lahle meelfus mõjunud; ifeäranis ungarlafed auustafiwad teda määr-
tuse piirini. See tuli ifeäranis fõlesti rafel aastal 1866 ilmsile, kus Preislane Austria ära wõitis. Sel dmetuse puhul näitas teiskrimma, et ta oma abifaafale ei ainult armastaw naine, waid la toetaw elufäafane oetas olla, et ta oma feifuse fõrgeid fõhufeid tõlksifult fuutis täita. Rõnigrätji fõbeda lahingi faotuse järgi oli wäga farta, et ungarlafed, kes end fiis wäga fuutud tundfiwad, juhuft tarwitawad, end Austriaft lahti fäua. Saäl tõttas teiskrimma oma laste felfis Auda-
petti, ungarlafte fefele, näitas fellega, et ta end hää-
obus otse juft ungarlafte päale toetab, ja fee mõjus imewäga — ungarlafed püfiifiwad troonile truid. Selt faabit awalbas ta ifta wäiffelt, aga tuntawalt oma mõju, nii fõasti ungarlafte fõhta, kui la ungarlafte juuwide fõhufelt walitfufe pääle. Ta oli jeda auufa-
meelt rafwafit armastama ning fugu yidama õppinud, ta tutwufas end täiefti Ungari feflega ja firjandufega. Ja kui ta jüdamefoow täide fäi, Ungari oma teiskriga lepitatud ja teisker Ungari fõningaks troonitud oli, fiis jäigi ta enamasti Ungarife elama, G d b ö l o ilufäffe juure loeti, kus ta ifta fugu end inimeftega fõtu andis, kuna muidu fõige parema meeleaga üfina üffitit elu elas, emal igati ilmafäraf.

(Pöetile.)

Sa oskad...

Sa oskad kaebada ja nutta haledasti
Ja kurtes oma kannelt helistada.
Sa maalid oma wale ette osawasti.
Kaastundmust oskad hästi äratada:
Ja waata, kuida nad su ümber rutwad
Ja sinu seltis kibedasti nutwad. . .

Mul aga oma walu lagedale heita
Ei ole tahtmist, osawust, ei püüdi,
Waid püüan seda oma põuepõhja peita
Kas olgu teistel ehk mul omal süüdi:
Ja hürwitasid nad mu päale waatwad
Ja nooli noolte järel rinda saatwad.

J. Lillie--.

Mõtteterad.

Mis on kahju! Ära ütle ialgi ühest asjast: „Ma olen ta ära kaotanud;“ waid: „Ma olen ta tagasi andnud.“ On sul laps surnud, siis on ta tagasi antud. Olud sa abikaasa kaotanud, ta on tagasi antud. Wõeti sult su warandus, ka see on tagasi antud. „Aga see, kes mult wõttis, on ülekohtune!“ Mis puutub see sulle, kelle lüdi andja tagasi pärib? Nii kaua kui ta sinu käes on, waata seda kui wõbrast hääd, mis sinu kätte usutud, nagu teekäija oomaja korterit.

Iga meelepäraline asi läheb wastumeelseks, nii pea kui meie üle piiri läheme.

Unustamiseft.

Kinetel C. Endel.

En inimesi, kes unustamistest suurt lugu ei pea, aga jeda suureks elituseks arwa, waid enamaesti tegemata tühjaks ajate. Aga kõik ei ole mitte nii kui inimese arwaw; jesi unustamine tuleb enamasti hooletusest. Selle tunnistusega kui teegi ütles: „mina unustasin“, ei tee ta enesele mitte auu, sest et ta sellega oma hooletust üles näitab. Siiski on see tunnistamine itta parem ja enam kiiduwäär, kui et ta oma hooletuse ja unustamise tõrjaw, enese wabandamisest, walest hantaw pruutima. Hooletus on paha asi, ta sünnitab unustamist, ja unustamine sünnitab walest ja walest sünnib pahandus. — Unustamise üle, kui see wabest inimese tühimise wastu sünnib, ei wõi küll ütlegi mõistlik inimese waga pahandada. Aga kui inimese jeda unustamist walega pühab tatta ja häaks sünnata, siis teeb ta sellega pattu. Tõetunnistus ei tee kellegile mitte nii suurt häbi kui walestunustus, sest wale ja waras on ligiugulased. Kui Sa waga nime ei taha kanda, mis Sa siis waleliku nime wõtad? Waata, kui ja ennast igatord, kui jälle midagi eled unustanud — dieti läbitatnud, jaab selgest, et unustamine tihti hooletuse läbi on sünnind.

Wabest tuleb unustamine ka jellest, et ligimehe wastu õiget armastust ei ole. Kellel tõesti heel, muu, ehk rööm ühe asja pärast on, ehk oma auu ja hääd nime tahab heida, see ei unusta mitte nii usinasti jeda ära, mis ta peab tegema ehk meele pidama. Äst, mis meile armas ja talis on, mis meile rõõmu teeb ehk taju jaadab — see on meil alati südame pääl, ja jeda ei unusta meie mitte. Kui meile teegi on lubanud midagi anda, tustida ehk laenata — mis me jeda ära ei unusta? Alati meileme jelle pääle ja ootame jeda põewa ja tundi, et lubatud asja kätte saatsime. Aga jeda, mis meie teisele elemel lubanud ehk tõotanud anda, unustame peagi ära. Kuist see tuleb? Sellest, et inimese itta tahaks enemini wõtta kui anda. — Ei maksa siis kellegi wabandamine kui ütled: „Ma olen unustanud;“ parem oleks kui ütles: „Ma olen heeltu olnud, ma ei ole oma trauduft jähk ehk weenna wastu üles nõidanud.“ Ja kui inimese teise inimese häätegemist ära unustab, tas wõib siis jeda tema mõlestatimise jooks arwata? Ei ialgi, waid see on tema tänamata meele süü. Sellepärast peame itta ütlima: hooletusest ja jüdametunimusest tuleb enamiisti unustamine, ja unustamise läbi sünnitab mitmesugusest pahanduse. Ja see on tõi: kes on heeltu ilma-lisus asjus ja kõiges oma tegewuses, see on ta heeltu waimulikus asjus.

Õige wiisakus.

Tõstind Helmine.

„Kõmbed on peegel, milles igaku oma tuj näitab,“ ütles juur luuletaja Gethe. Inimesed ei jaa teistele jüdametese waadata, waid me elustame jelle järele, tuda teegi end meie ja ligimehe wastu ülesnäitab. Kui halb on wiisakus ja ning heelmina inimejega läbitata! Weel wõhem

meeldib meile aga liig labse ja wiisakas inimese, kellet ta jenda ja eile mitte jüdamest ei tule, ja jellest teigi, mida juu räägib, jüdamel alimugi ei ole. Wiisakuse inimese en wabem, kui meil harimata, kes itta eistele oma arwamist awaldab. Siinisel wõimata kõige meelestatu meelitate all kõige mustumad ja inetumad mõtted niing tundmused ella. Te en wiisakas inimese — aga wiisakuse wiisakas ei ole õige. Ta wõib jellestennas sulle kõige tühjama ja peenemate jendaaga haiget teha, ilma et teid jeda määtsaks. Su enese kuuldes ei arwusta ta ialgi Su waimust, tegewust ehk eilekut — jellega baawata ta ja Sind, jeda teelab wiisakus. Pöörad Sa aga jella, siis leiab ta paljugi Su tules, mis laitmise wõart on. Tat puidub liig meelestatust, mis andeksannab ja juud jätub. Minult see wiisakus, mis armastusega kõi kaks kätt en õige.

„Õigine wiisakus lahkeb jüdamest jüdamese.“

Mil joun?

Mil joun sinna randa,

Ma, kulu olen teel?

Torm järele ei anda,

Weel tala — oo mu eel?

Mul weel kord kallist lahut

Läks korda silmata.

Ta taga randa, mahet, —

Kuid jälle kadus ta!

Oh Looja, kas eial

Ei sinna jona ma.

Ja raugel rammu katel —

Kuid rand, weel kangel ta!

W. Koestrauch.

Meie ajalugu.

Pärnu raudtee jaab ligemat ajal kummagile peele külge tultu haru järele. Ruma põhjapeele tee Siidandist Tallinnani pidendatusest, mis tee tehati ehk tänuu waimis jaab, en niidid ta lüüna peele tee jättamine. — Laatreit Lemjala taudu Miiga — wististi findel. Sihtajamiste ja ettevalmistamise teed en heelega kõlpe wõttud. — Ka jenne te ajab itta nusi õst: Surju ja Welhetti wabele õhtatate parajasti uut peeljaama. Riit jaab watselt lga jaama wabele oma peeljaam. — Peaks aga meie armas teekene ta itta oma tehuseid wõbgi jelle wõra taitma, kui teised teed. Aga jellega titub itta tihti lehkama. Riit munda ferd en wiimisel nädalitel reng tulcmisega wiitind — tül bäl põhjisel, nimelt et jaamadest palju traami liqi wõta eli — aga seistjatele eli see itta hapu, ta munda inimestele, jett leuanne jitt minne reng ei pööge ju enne liituma, kui tulcw reng jiu en, ja jelle wiimisel wiitib temagi.

Tuhti — need pahandused en itta ära kantawad ja meie raudteed wõis joni jellepeelt liita, et ta jures furmas-tarust waja pelnud; teebastest wõlja jellestij terrajgi jii reng tehe jekama, ilma et seistjatele eli pääle eile tännud.

aga 30 sept. õhtul jündinud õnnetus jäab selle küti peele. Küti küll mees raudtee nõuadistile muude teede kinnale. Sellel õhtul Salgasti tulene rongi pääl oli wagenirataste määrja 6. Järgene Kihja ja Siela wahel tungiis katsumine. Oli mees „wõimud“ trati elama, aruati eijetta, et ta Kihjas maas jäänud, ja ei heellitud asjaft juuremat. — Kuud teijet hemmitul tuli Kihjast teade, jään leitud tee äärest ühe inimee hiemastat parustatud jurnatša — riides wim-jeni hiltuni ära nihitud, teha lõhitud, täwaredes muretas

üks jalg 5/4, wõreata emal Kihja peol maas! Zäält jaadit en muudagi rongi õnnetust taga lehitamud. Aruata-wastit en mees rongi lätiga ajal wageni latusele lüü-nud, kättetereid tüüri panema — wageni pääl teiti jala-jajati — ja maha tulles siis wagenite wahel lehitamud (traami) ja peetimageni wahel, mille eijad wõrega tees elitwad. Oli mehel, nagu leitud, päs seane eli, jündis õnnetus jeda kergem. Küll eli ta „käärast elenut“ ja Sal-gast tuntud, aga emeti lasti mehel ittagi ta wastutugehke ametiis elia, jät — ajemistit eli jeda elnud! Enne-tul jai weer naene järle, telkaga alles lewadel paari heitiis. Ras raudtee peelt waiustit jaab, en kaadmata.

Martaheliste jaat eli ele tänawa juurem asi; en neit wõhem jaadud, kui leedeti. Talupejad elgu jelle-pärajst ettewaatlitud ja ärgu oma karitshelid edawast minüü! Küll winaatolude pärajst hinda matemad, kui farteihelid etjas. — Kahwateeliste inspekteerite arwu reh-kenatawat tulwast aastast päsle wäinimere maadel niwiiisi, et iga jaja feeli tehta üts inspekteer tulla.

Nagu kuulda, rehtendastatse Viinimaal kreispes-lijetse ametiistude arwu ja teistatise nende palta.

Kreelitõpetajate ametiise seadmine kutusele uju teelides jätawat eadapidi rahwateeliste direktorite hee-lete, ei enam õpetajate ja hiltelama-kemendide kätte. — Oli eli dieiti selje, misjuuguste teelide tehta see seadus wõits käia. Kaugelt juurema eja kut, uju teelide — wallatee-ride — juures pelc ju õpetajalt ega kemendidel midagi teelid, wallimise tehta itkumit.

— Balti freenumaade walitine kuulutab, et freenumetjadest puumaterjalili 1898 aastal ühe ainja pat-kumijega äramüüratse:

Millingi metja-jaeskennast: 12 novemberil Ri-lingi metjast, Rein wallawalitijuse juures.

Kaifjaare metja-jaeskennast: 10 novemberil Kaifjaare metjast, Kaifjaare wallawalitijuse juures.

Wünnimise tingimijee ja lähemat teatust metja juuruse ja hindade üle antakse tehaliste metshafaride juures.

— Eedapidi jaadetaste kirjaajatate ja jaajate seewi päsle rahafirjad, rahafaraardid (конечно не по-можу) ja himmalised paksid pestilijeni läbi tehe kedu kätte. Rahafirja ja rahafaraardi kätte teemine 50 rublani maksab 10 kop. Himmalise paki kätte teemine, mille hind 5 rublani ja rasgne 10 naclani ulatada wõib, maksab 15 kop.

— Geeti ja Kaitsele ühtedadele professoride ajutamise kütjimus elia, nagu kuulub, h ääle lõpule jündnud; kind-lamad teated puudumad weel.

Zori jõe kallal tehtatse praegu puuastustetööd — keris-tataatse jöet juuri kiva wälja, mis lewadel parwetamijee juures tälits on. Suuremaid kiva tahetaste puustitrohuga lätkuda, mida see tord madal weji wõimalikults teeb.

Wuustafu alawijse ella malmängu jeltse ajumas. See en kiltutse akwi tehta arulane. Heepis enam elots aga weel üts teine jeltse, mida ta sinna plaaniatwat, nimelt w a n a t ü d r u t u t e j e l t s e! Keiad, kes 27 aastat wanad, wõida juba jeltse astuba — neeremalt mitte. Seltse astu-des jirada igauis teltama, mitte ilmaagi mehele minna. Kes aga jeda ei pidawat, heidetawat jeltst wälja. Ka lesti ja lahutatud naci wõetawat jeltst liimnests, kuid nende-jamade jingimistega! Meie maa tehta weel küll! — Teema kuuldi, et Wuustafule ema ajaleht jaada. See ei näi täide minema, eks murete ajarat nuustafelased siis muud „täht-juist“ emale. Oma jagu isjälaldust ju Wuustaful on: Sälil ajus mitu aastat keegi ramatupreed ainult p a b e r i p ä ä ! —

Wõru kreijis paari aasta eest jündinud w a l e r a h a t e g e m i j e p r o f e s s i, mis ju paarit loral tehtu kes elnud, kpetati müüd 1 ett. ringfenna-tõhtu. Kaetufusalajed oli 7 elnud, aga üks eli wangis jurnud ja päätegelane Jaan Siibul en nähtawat walmuibaige. Teiste tehta kuulutas müü tehu järgmijest eijusid: Alfander P o s t läheb kõigi diiguste kaatamijega 2 aastaks 8 kuuts junnitööle. Samuel Wi ja nd kõigi diiguste kaatamijega 4 aastaks junnitööle. Jaan Juppung kõigi diiguste kaatamijega 4 aastaks junnitööle. Jeepet Wi ja nd kõigi diiguste kaatamijega Siiberi kõige kungematele tehtadesse ajuma, ja Seimrid K e r s t i n kõigi hõadaliste teijuse-diiguste kaatamijega 8 kuuts wangi. Päsle jelle peamad kaetufusalajed oma warandusjett 27 rbl. maksema. — Kõhus müistis kaetufusalustele kõige wõhema kariistule, mida seadus lubas. Kui palju waleraha walmistada eli haadud, ei teata dieiti, hgi para jada haadud neid Siibul juurest kätte. Kõik rahad elnud 3 rublad, ja wõga hästi järle tehtud. — Kuulit kõige neerem nendest, 20 aastane A. Pelt, eli ema jüü, tuiji piigeldes, üles tunnistatud (kelle mõjul ta ta kergema trahwi jai), teijed puüsiwad salata, kuta Siibul aga segois juttu en ajanud, millele ei tõe ega wale nime tea anda. Nimelt seletanud tema, ta tahtnud T s h i i l e riigile paberiraba tegema hakata — ta plaaniwad ta kütajil meres üht saart eeta, sinna poisimeeste riiki ajutada, eli aga kuniagaks heita!

Tallinna kättetöeliste awitamise jeltsil oli 26. septembril eijimene jelle jügisene perfenna-õhtu, muusikamängu, laulu ja näitemängu. Laulud kandis jeltse oma segoarow üsna rahuleldawalt ette. Raljanäidend „Mistmata Teomas“ paf-tus naceru seprabele rehtstis nalja ja naceru, ning läks ta kunnis ladujalt. Widu ojaliste arwu eli kunnis rohke, iste-fahad nähti wiimijeni täis elawat

— Pühapäewal 27. septembril oli Tallinna „Gwan-ge-siumi neeremeste jeltse“ teesoleku õhtu, nii kui see igal pühapäewal jünib. Neerimehi eli umbes paarikümne üm-ber teftu tulnud. Jäud Saar pibas palwe waimuliku lauluga, mille päsle jäand Peetruupu kumbeliku eli loral-damijest teelises, kus seejalt seewis, et neerid mehed püüat-siwad kumbelikut elada, ei mitte oma hawmade ihade järle käia, mille läbi neer inimene kumbelikut wõib langeda. Selle juures puüdis tema aruustiku teated teistest maadest aibit wõttes näidata, kus kumbelik elu en paranenud. Kõne oli äpetlit. Seewida elots, et ta eadapidi selles sihis eiafi astutaks, jett pääsajalikult en ju jelle jeltse esmäkt kumb-liku elu edendamine, mis meie linna neerewoo sead küll alla

poole kipub minema. Et meie selts alles noor en ja liitmeid wõhke, siis ei ole tema siamaale veel mingit suurt suutnud teineta panna. Riikmete arv en 30-ne ümber, mis meie suure linna kohta küll liiga lüüsi en. Seewiia elets, et noored mehed rohkelt arwul seltsiliikmeteks astuks ja seega noort seltsi teetaks. Seltsi praegune afuht en Kentsmanni tänawa nurgal „Ewangeliumi seltsi“ majas, kus igal pühapäewal kella 7-meist päale läbirääkimisi peetakse. Ka tahab selts oma liikmetest tubli meeskoeri kotta seada, sellepärast astuge noored mehed seltsi, kus teile tamiisi tõbu ja ilusti õpetusi pakutakse. T. Wiedemann.

— Tallinna seegiwee parandamiseks weti juba tööd läinud talwel käijele ja jaadeti selleks otstarbeks mitmed joogiwee proowid professor Thoms'i käite Riiga keemiliseks läbitatimiseks. — Wõditi õhema noewi läbitatimisele, nendest kolm ülemiste järwest, üks Karjakawust, ja wiis mitmesugustest arteisia (puuritud) kawubest. Tähelpanemisi wõarilisel wiisil en selle juures nähtud, et ülemiste järwe wesi oma keemilisele toftusele peeselt parem en kui käl teisel. Ainuke wiiga sellel weel en, et ta ka h-j u t a b taimede riismed, algel jne. wiiga seajale müsta wõrwi annawad. Seegi- ja keeduwee pöätimimiseks en aga, et wesi ilus ja selge elets, ja sellepärast tehtakse ufinast selle juures tööd, et weele endise puhtuse tagasi anda. See töd en aga juur ja raake ja nõuab palju kulu ning raha... Seota wõib aga, et töd wiimaks pääd wiija tannawad.

— Uue raudtee ehituse tööd jduawad kiiresti edasi. Ellasjambad sellel kohal, kus uus te Palti raudteest üle läheb, en juba peaaegu walmis. Ka raudne sild ise en paigale murettatud, ja nii pea kui jambad walmis en, hakatakse seda kotta seadma. Kui rööpad ja liired diel ajal kohale ja paigale jduawad, siis saab Tallinna-Saku wägilise rööbaste seadmine weel enne talwet walmis.

Wiaist. Salareisijad Kengarteni, kes 1894 sügisel Wiast ainult mdne febra jaabetulise oma reisile tõstas, weti nüüd tagasiituleks nii suurel meel wastu kui münda ilma wõitjalt. 27. sept. kell 4 p. l. jduis mees oma 27,000 wersta pikalt reisilt, mis 4 aastat, 1 kuu, 12 päewa ja 12 tundi oli kestnud, kotta tagasi. Alla ta ülemise järgei olla terwest reisilt kõige rassem see jatt eluub, mis Riia uulitfate läbi käis. Seft terve Riia oli jalal, „kaugel kiinud“ meest nägemas — uulitjad oliwad kui filitlud rahwast täis, nii et tobutulija kudad läbi ei pääsnud, muudugi pidi paaril korral kuhugile majasse warjule pugema ja jält teisele uulitfale minema. Aga ifkagi oliwad aunistajad jälle kannul, ja elets oma waimustuses mehe wõli maha tallanud, kui gorodowoi keda kaitstud polets. Waewaga pääsis ta wiimati kotta uuele. — Hr. Kengarten en täft läbi teinud, mis nüüdjel „auruajal“ etje natjatas näib: On ja la ümber ilma ära jammunud — see en nii palju kui maad mööda minna jäi, üle merede jõitist teadugi laewaga — ja en sellest ainult 4 aastat ja weidi üle kulutanud. Oma kaugel käigust ja palju nägemistest teab ta münda rääkima, wast enam kui teegi senine ilmaräbaja, jett ta en teraw maade olu ja rahwaste elu tähelepanija. Juba oma reisilt kirjutas ta mitmele lehele rohkeld ja tähtsajad reisirikirja, ja ta reisi järele en igatjusi dieti küünud, tema reisinähtustest teateid jaada. Mees on nüüd ju lepingu teinud, mille järele uuele reisile läheb, aga nüüd suurelajja moobi, mille juures

tal jdit ja herralist ülepidamine prii en, ning muud pole teha, kui oma reisift jält lõnet pidada kus soowitakse. Ring lõnebe eest saab weel ilusa maffu — 250 rubl. kotta päält. Et tal umbes 100 lõnet pidada tuleb, siis arwaki lugija, palju mees nendest palka saab. Kdureis lõnetat üks aasta, ja ulatawat läbi Wenemaa ning täfti Saksamaad. Selle hinna eest wõib ju reisida.

Peterburist. Teede-ministeriumi poolt en uresti raudtee waltijustele teatatud, et reisirijatele, kes enam jduwad piletit wõtta ei läbe, siidu jacto ifkugune tähtsene antaks, mille wastu nad wagenis jduhinna ligemani jaamani maffa wõiwad. — Tannusäärt en see meedetulekus küll, jett tihtigi nähtakse, et reisirija, kes pääle teise kella helistamisse piletilaungilt tähtjalt tagasi peab tulema, aga wageni jaabetafte ja kumalt siis tahetordine jduhinud wälja päritakse, kuigi ta sugugi eest maffu eest warjule pdigata ei piia.

— Uut hõberaha, 5 miljoni rubla eest, en jalle Pariisi rahapajast tellitud. Selles olla 3 milj. eest rublatükki, 1 miljon peesle ja 1 milj. weerand-rublalisi rahafie.

— Uus ja adlus tubermangu waltijute-ferra maantimiseks olla sifemise ministeriumis walmistatud ja tuberneriidele näha jaadetud.

— Kus mdtud ja kaalude seadlus, mille walmistamises ju ammu teetatakse, pandawat pea riiginu-segule ette. Selle järele jaada ta Wenemaal kinnendit mõddud amellitult lubatute, kuid ainult nendele kes jeda jeeuinuad.

— Uut loemadaeada plaanitakse Peterburi ligidale. See jaada dieti juuremoeline — üle 2 milj. rubla olla jette fees.

— Siemiste asjade minister läfs nüüd ise reisirile sinna tubermanguadesse, kus leiwapundus en, et abiandmise järele wadadata. Kojani tub. üffi olla 10 miljoni rubl. waja.

— Uue Keewa jilla ehitus pälminas en ju nii kaugel, et juur tjemientitaj, mille pääle seifjammata tuleb, paigale en pandud. Kaft en 4 jilla jüagawust maa fees, jelle sihts en 120 ruutjilla betongi.

— Riigi sifjetulekud ja wäljaminekud tannawu aasta ifimejel peotel oliwad:

Sifjetulekud:	1897.	1898.
Korralitub	612,059.	697,793.
Gratofallitub	34,712.	43,358.

Wäljaminekud:	1897.	1898.
Korralitub	605,802.	686,930.
Gratofallitub	39,868.	50,735.

Seega en sifjetulekud üleüldje 94,350 miljoni rubla 1897. aasta ifimele peote sifjetulekutega wõrreldes kaswanud, kuma wäljaminekud selle aja jectul aga 41,495 milj. rubla juuremaks läinud.

— Riigipaberite walmistamise wabrikus tehtawat uusi raha paberifit, mis tulewal aastal kiima pandawat. Täitja uued olla rahwale 500 rublalised rahad Keiser Peeter Suure pilbiga, mis jajarubalistele suurelfe jaada olema. Jajarubalistel rahad, mis Keiserinna Katharina pillti lenda, walmistatawat ta uue muistri järele. Ka wiiekümne rublalisi rahafid walmistatawat, mis natufene juuremad

jaada, kui 25 rublalised rahad, ja Keiser Alexander II. pilti lauda.

— Eestimise riigis on mitmel pool ju tabli talve kaks — kehati elnud 10 graadi külma, poole arsjana paksujelt lund, jões lähenud kinni.

Sarvoviit. Kureli raudtee ääres Pelgeredi liigilal oli ju lunetuult.

Misrahanis lõhkes ühes lambilili vabrikus pumbamafina fakil. Seifse leija, 2 mafinat ja 300,000 punda lambilili peletanud ära. Ka inimisi en wiga saanud. Rahju en 350,000 rubla juur.

Zoomemaa uus kindral-kuberner H o b r i k o w on nüüd ametisse astunud ja selle juures seletanud, et ta oma ülesandeks pidawat, Zoomemaa ligimalt muu riigiga ühendada, mille juures aga Soome jenne iheolu alles ja puutunata jääda. Aga muist joomlaste juures olla wõõrriigi distmine olemas, nende maa oleku üle keisririigi tehta. — Soome ajalehed kostawad selle päale, nimetatud asjas ei wõida mingit wõõrriigi mõistumist olla, kuna Zoomemaa olet ja walitjuskord jenduste teel täitja selgesti olla määratud.

— Maapawajaadifule walimine tulewaks maapäewaks on Soomes nüüd aqarasti lääl. Wali-miitid jünniawad jee furd kunnis rahuga, kuna tulewal maapäewal ainult üks all ette tuleb — jõjawäe seadus — milles terwe Zoomemaa rahwas kui üks mees ühes nõuus on.

— Soome trükiwalitjuse walmistada praegu uut trüfiseadusi, mis eespidi maapäewa ette pan-dakse. Selle järele antawat mõnele lehele digus, ilma jenzurita ilmusda.

— Rastuse-asi en sellega Soomes jälle kuni sammud edasi saanud, et rahwaloolide ülemwalitjuse eestirja on andnud, loolides ka rastuse-õpetust jagada, mis palju kui seks muubest õpiasjast mahiti taab. Epi-raamatute selle juures on „Naittius-õpetus muorijolle“ (kastuse õpetus noorepoole.) — Teatawalt on Soomes ju enne päris loolind rastuse-õpetuse andmijels peetud.

— Soome kiriku-ülem, pääpiskopp K e n w a l l, juri 3. ott. 81 aasta wanaduses.

Zuhum-kaleest. Pidu-sõnum. 20. septembril oli siinleht eestlastel furd lõbus pidu-õhtu, jee furd „Estonia“ ajutajele: Naittemiit, kentsert ja naittemängud! Siis-tulek kohalisse teelima ja alla häälts. Orel en juba enne. Wõst-tin siis teiste Linda küla elanikkudega nõuus, ta pidule jõita. Et joew oli, ta Jumalateenistust jefawotta ja uut orelit kuulda, siis tegime ju keitult minetut; oli meil ometi wersta 30 ära jõita, jellest wersta 7 mägiist, Linda teed. Saanud me linnas (Zuhumis) ta fodeatist teinatanud, siis jälle wantrile ja lael küla! Kell 10 elime kohal, kuid siin kuul-sime turmawõitust, et asjata olime rutanud: Keolipetaja olla pidus tegew, ning polta tal täna aega jumalateenistust pibada. Pelnud midagi parata. Puhtajaine siis lähe maja peremehe, hra S. Kala, juures wõhe wõimust, raputajime reistatelu maha ja sammusime siis küla siinistjema. Mais (kufarus) oli peatfeli rael, mida jumel rahe teinud, weel teisel päewal — jutustati meile — wõinud põhja all kama-luga raheterasid forjata. Wastis terajajagi päale jee ei mõju-nud, kuid põhju, mida siin ülepea loomateibuts tarwitataste,

jääb mitmel kafiinaks. Ünnets pole rahetahju mitte laal-dane. — Wäheajal elime küla lõpule jõudnud ja astusime „Suittule“ mõneds minutits siise, et tema westik waadata, mis tääl arwu poolest teine, ehituse poolest ainuke rattaga westi on, kuna eimene ja ta kolmas nüüd ehitusel olew westi kohalisse wõist järele ehitataste. See ehituseniis on lihtne: Westikwõist läheb wõlv alla, mille all otjas ümber ajaw turban on; külmel-laudadega ratas on juuruse poolest kiwist nakte juurem; iga paari jaeis on ise turban. Earnane ehitus en edawam, ja siin, kus mägede jõed tihti westiksi ära lõhmuwad, wõistit ta puhtaks ära purustawad — fohane. — Wõist juttu pubudes oli aeg kätte jõudnud naitte-müügile minna.

Kesju oli kaunistiti toffu tulnud ja müüdi enamasti küt üle wõartufe ära. Jseäralt oli, et ainuasti tubakafetti pelnud, kuna neered mehed neid häa meeleaga tubli hinna eest oleksiwad ostnud (Lindas oli neid Relipihisel pidul kaunisti ja tõinud ilusa summafele siise). Selle ajemel nähti mõned „westa“ päale maiad olema — need pudelid laskimad mitmekordse hinna eest. Kui see läbi ta nakte rohtlem „siise tuli“, liitigi en seewida, et jee eespidi ära jaeis; enim wõids mõnda murul ilmajüüta joeki, näit. limonadi, tarwitada, mis sellel keral täitja puudus. Naittemängiist tuli 70 r. siise. Kell 8 algas naittemäng. Eimisejeks kanti ette „Alkoholismist“, mille mängu laita ei wõi. Sellele järgnes S. Pihlaka tene „Zoomiseit“. Kõneleja naitas mēnufas kōnes joemise hullawaid järeldusi elus, ta para-jusele wõitu andes. Sai kuulajate kiituse oaks. Laulude wälje ei tahtnud mulle meeldida; olets isamaalisi laulusid joewida elnud. Teine mäng: „Pila Peetri testament“ läks ladujasti. Enam wõi wähem kiitust teeninud küt män-gijad. Kord oli kunnis siidusääriline. Lõppeks ringmängud ja clawad pildid. Wõrujas pibutusju lasteluwad kooolejad pidumajasti. — Siis-tulek päale 50 r. Piletiteist oli puu-dusagi tulnud ja mitmed jätawd ruumi puudusel wälja. Wiit ei elnud estenlajed jarnast ofawõimusti eodanud. Palju oli wõrdard Lindast — ka Keideriist. Olu „aitäh“ pibu-andjatele.

Chr. K.

Mõndasugust.

Saksa keiser on nüüd oma ammu räägitud ita-maa reisi ette wõtnud. Enne täis Wenebigus Italia linnagial külas, jädalt läks Konstantinopoli laudu „püale maale“, siis edasi Siiriasse. Keis wotab ille üle kuu aega. Eiofisa oli nõuu jeda weel pilemaks teha, aga kardeti, et kodu riiginafin lõnkama jääks. Kiigipäew peab toffu tulema ja troonifone petama. Seba feisiritä teha, olets praegustel riigimeestel harjumata asi, kuna niündne keiser ju müüdi ille ees ja taga on. Sellepärast ep paljundgi feisiri reisi ille pääd lõngutawad. Enam tehtaste jeda weel wäljamaal. Et Saksa feisiri tee otse jultani due all mõbda läheb, ei pünni ju müüdi, kui et ta ka selle juures leiba wõtmaks peab kätma. Aga see ei meeldi paljudele fujagi, et wägew ristiusu wälisfeija Lürgi peremest, selle riigis jündinud frilistate tapmifjel alles wõrskest meeles feiswab, keda wana Gladstone „juurets mõrjufutaks“ nimetas — oma fiilastkäiguga

aunustab. Ka muidu arvatakse leisri käigul palju poliitika lehtu ligi olema, mille kohta nimelt prantslased nina kätivatavad. Aga vdi „reisileifer“ sellest kõigeit tuleb! Teda „tõmbab“ päale muu mõju see idamaa kumbe järeline suuremoeline vastuvõtte, mida temale saal valmistatakse. „Põlulil liisefidit hiljgawa kaastõnnaga piduehes olewase püha linna“ sündinut 17. oktoobil. Kui aga nüüd mõned wainmustufes olidajad jaa! ka „Hosianna“ laulma ja palmioffii teele puistama ei hatta!

Kreetas jääwad nüüd efsiotia fuurte riifide sõjawäed ja nendelt featud ametnikud lorida pidama, jesi tolt Türgi ametnikud peawad sihes sõjawäega end koristama. Selle wastu wõtawad fuured riigid oma kohujeks, türk-lasi ja nende omadusi fristlaste tuhide wastu teitsta ja krammina soowitajatele jeda igapäi kergitaba. (Ja arwata on, et muhamedlaskel Kreetas enne pölwe ega pidu pole, nad tahta hulgana wälja rännata.) Ka Türgi ülemwalitsus Kreetat üle lubatase alles hoida. Aga paljaks warjuts jääb see wiil tääl, ja wõit tustub seegi pea, jesi koline omawalitsus featawat fuurte riifide kaitse alla ja Greeka prints Georg jaada alla walitsufeks. Greeklaga ühineumiseks jääb nii weel ainus jamm. Riid praegu on weel wäga teadmata, mil lood nii kangele jääwad. Seft mida meobi Türl oma tootufi äärdab, tuntafte enam kui selgesti. Ka Kreetast sõjawäe aratoomiffega on ta jälle kõhtlma hakanud. Ja nii on meesti kartus kange, et faäl weel ford mõdl tupest lendab ja walufalt raiub. Seeford on nimelt Englane äge päälkäima, ja wäga wõimalik, et jääsfeid Türgi ja Englise wäed merifelt totku pörlawad. Türgi poolst feista 4500 hästi harjunud sõjameest winnas pühenga walumis, lijak weel hull bafsi buufufii, Inglisef aga ta 4200 meest paari tofina fuurtufiga. Kardetakse wäga, et Englise laewad oma pommifid linnade päälle puistama hakkawad.

Prantfufemaa olud on ähtepuflu wäga põnewad ja kardetawad. Wanafjoda titel, et dnetufes harwa üfinda tulewad, nii on lugu nüüd Prantfufes ka. Sigitas ju Dreiffufi lugu küllalt päämuremifit, siis tuli selle lijak weel juur tõdliste tõrkumine, mis waherajal dike kardetawa fuju on jaanud. Pariis on praegu maailma-näitufe ja muude fuurte tööde pärafi wäga palju tõdlii koos — jeldafse 200,000 — ja need ar-wastuwad nüüd kohaje olewat, tõdandjaid palga poolest pigistama hafata. Krenus on fuur ja kõige turjemat larta, kui tolt jee määratu hull mäsufutufusse jattub. Dreiffufi loos on ju muidugi uulitajadada mitmel korral peetud. Selle juurde tuleb, et riigipöörde tont ähtepuflu uut meodi tolt teeb. Anna enne luningir-laste poolst kurja kardeti, on hiljem leisiriteilifajed ähwar-dama hafanud. Jutub täiawd towasti, et mitmed kind-ralid prints Wiktoriga nõmu pidanud, wabariigife otja teha ja prints Wiktori leisiriks kufjunda. Teised jälle tõdendawad, Wiktor, sellest diiget asjaajajat ei olla, andwat oma digufe noorema wenna Lui kätte (kes Wene wões teenib ja Jefse-Keiserina abujanifis on), ning see astuawat siis juure fübubufega ette „Bonapardi pärandufi“ nõudma. Äti tolab imelikuft, aga eht on juure juifju taga pifut tuld ka. Riipalju on tofi, et prints

Lui tõesti Prantfufese on läinud. — Kangel peawad lood Prantfufes küll ju olema, kui Pariis uulitfjal laufa „Kaduju wabariit“ wõidafse häända, nagu jeda fündinawat. Annarohifilafed on jälle uue kurtide lallat haidunud: Sakfa leisri tarmifeks. Eapufes olnud meestel selleks pommid walumis.

Engliffe auralaw „Mehagan“ on teel Londonift Nju-Jerfi 1. oktobri õhtul 200 reifijaga hullta läinud. Nagu kuulda, on ainult 31 inimeft päästatud.

Eiwpania jefakulud on fuured; umbes 15 miljardi reali (1000 milj. rbl.) on jeda ära ueelanud. Ja mis otstarbekes? Et tolin laerui merde matta, tubandend mehed kaatada, ja fena Portorito faare (Kuiaba oli küll ju enne jeda kadunud) ning wistieti Äitippinid waenlafefe meele hääks päalegi anda. Äh ja — fofalati aun päris hea!

Maailma wõlafuorm. Ädigi haritud riifide ätseüidine wõlg oli 1897 a. 122,420 milj. marta (marf pool rabla) fuur. Sellest jummaft on Prantfufemaal kanda 24,480, Englifmaal 12,897, Austro Ungari 12,127, Itaalia 10,185, Sakfa üfifutuel riifidel 9992, Engliffe ajumaa 9492, Wenemaal 7900, Hispaania 5660, Põhja-Amerital 3972, Portugali 2525, Sakfa riigil 2204, Egiptufel 2088, Brafiilil 2072, Hollandil 1849, Belgial 1832 mitjemi marta jne. Tähelepanemife wäärt on, luda maailma wõlafuorma laewamine ifka fündumuftega ühenufes feifab, mis riifide majandufelife elu päälle mõjuwad. Ta laewad sõjaagadel wägetwasti.

Maiajaks.

Tulu. Ifand Wölanif: „Nüüdne aeg ei pea ka enam mingit wana priufi pühaks! Noorena fuulju ifka, et rättfeppadeks ainult lombafad wõida olla, ja mille aabifaf õpetadesgi jeldi: p. pita fabaga, j. lom-bafa jalaga — wiimifelt faab rättfepp. Ennäs aga — nüüd on rättfeppafid tolt nurgad täis, päris ristiinimeftega pooliti teifi, aga lombafad nende feaft otfi wdi latre-tulega — ei leia.“

Maader. „No mis tulu Sul fiis lombafateft on?“

Wölanif: „Miks ei ole, lombafad ei liigufi ometi nii tihti uulitfjal. Aga nüüd — uulitfjal faies ei tea kufu nina kaända, nõdalaufuniga pilgu eest.“

Põhjus. Keiu: „Kuulge, aius ifand, miks Te nii mu järel kaitte, nagu ajafite mind taga? Olen ma Teift midagi warastanud?“

Ifand: „Muidugi olete — mu fündame olete ligi wõtnud.“

Makfab reifida: M. „Sa olla hiljuti Krewa-linnas läinud — küll wõis faäl palju näha olla?“

B. „Miks ei olnud! Küll on päratu tore, see Ra-fintini õllewabrif. Muud waadata ma küll mahfi ei faanud.“

Дозволено цензурой. — Оренъ, 9 октября 1898 г.

Wastutajad toimetafjad S. Prants ja A. Jürgenfein.

Wakijaandja A. Jürgenfein.

Kõiklitud A. Birfani juures Pärnus.

Mus Saapakauplus

Pärnus, Räätti nultšas, apteeker Grimmī majas.

Et ma juba mitu aastat, Pärnus turu pääl, oma wanadele tutwatele kaubaostjatele kui tuntud „**See kauba**“ müüja olen olnud, siis olen ma ka oma saapakauplust palju suurendanud, ja linna sisse Grimmī majasie weel teie saabaste kaupluse seadnud. Teatan sellega kõigile auustatud saabaste kaubajatele, et tes omale häid jalawarjusid soowib saada, see ärgu ennaš mitte enam ilmaaegu selle mõtega waewaltu, et kuit peaks kõige moodsamat ja paremat tööd ja nahta saabaste tarwis saama. Weid kolme asja: **Hää, moodutiõ ja naht**, wõin ma julgesti oma kaubaostjatele soowitada, sest et ma ise kui asjatundja ninelt omale walmis tõe Warsawist ja ka teistest juurematest linnadest, otse meistrite käest tellin, ja täiesti hääduje ja tubli töd eest wastutan. Pääle saabaste on mul suur wäljawalst kõitsugu naesterahwa- laste ja merate willaseid, woomwillaseid ja linaseid **suttasid**. Kõite ülewal nimetatud kaupa müün ma wõimalikult odawa hinnaga. Sellega looban ja soowin, et minu wanad tuttawad ja ka uued, kes weel mitte minu kaupa tarwitanud ei ole, täiesti mind wadats, hää, moodis töd ja materjali päraši, ja weel roh- temal mõddul oma lahkust minu wastu, minu kauba tarwitamisega näitaks, kui siamaale on olnud.

Auustabēs

N. Schnurfeldt.

Saabaste kauplus Pärnus, Räätti nultšas, Grimmī majas.

T. Enson'i wiiliraiumise töötuba

**Pärnus, Jäneseja uul. N° 27,
Aukke majas,**

wõtab kōit wanad wiilid ülesraiu-
mijeks wastu ja wabetab ka soowi
pääle ruttu nūridad wiilid terawate
wastu.

Rojamees

naesimees, kes Saksa keelt räägib,
wõib end teatada **kodanikkude
klubis** (Bürgerklub).

Fritz Rambachi

— kaubamaja —

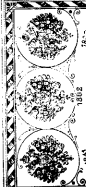
**Pärnus, Wene kiriku wastu,
o s t a b:
linn, wiiska, linaseemneid jne.
m ü ü b:**

Nämedat ja jabwatatud **foola**, ma-
sina- ja jepa **kiwisüsa**, **Norra**
raswaheeringaid, **Soome**
räimi, **luujahu**, **thomasjahu**,
superfosfati, **kainitti** jne.

Kingseppmeister Ch. Lasn, saapa- ja nahakauplus Pärnus.

— Nii nultšas, Norrmanni kiwimajas nr. 13.
ja Räätti nultšal nr. 34. kuldsepp Jürgenloni majas.

Oma auustatud töötarwitajatele ja kaubaostjatele teatan, et minu
saapa- ja nahakauplust igal ajal wahse haawalt ja bulga
wiisi kõige odawamate hindadega kõitsugu **saapa- nahtu**, **uudret**,
wiifi ja **klantowiifi** jaada on ja esimest jorti **Kochi lasti**
tiolertele ja kingseppadele alandatud hindadega müün. Ka saawad kōit
tellimise **ruttu** ja **korralikult** minu töetoas tehtud ja kõitsugu wal-
mis tööd odawasti müüüd. Müüraanis odawalt müün mina **gummi-
kalosfijid**.

Sindi kalewi wabrikus selts

enne
Wöhrmann ja poeg
Sintis, Pärnu ligidal.

Tööhinnad

talu kangaste pealt
Uhtumise mustrite wõlvimine ja
prassimine ühtlaks 14 kop arana paat
Uhtumine ja prassimine ühtlaks
Sõõrimine üksi 2 kop arana paat
Üksnes need kangad on seal tehtud,
milledel liinilomp „riigikulli“ ja
pealkirjaga „Sindi kalewiwabrik“
kuljes on.

Wastawõtmise kohad peale wabriku
Pärnus üleriigilised Summari poed, ja
Toris kaupmeh A. Jofferi poos.

Soovitan koolidpetajatele

Kooliraamatuid ja koolitarvitusi

nagu:

Airjutusraamatud, tähendusraamatud, tahvlid, friihvolid, pliiatsid, suled ja sulepaad, paberid jne. o b a w a t e hindadega.

Th. Stilliger,

raamatute ja kirjutusmaterjali kauplus,

Pärnus, Käärti mulitjal, Arndti majas.

Uudis!

Uudis!

Золотая Звезда

(Auklõhsti)

ja

kuulus Buras

on Pärnus saada.

Sellimeelne tubakas on isedaalike tellimise päale juttetajate tarwis valmistatud, toreda, mõnusa ja pehme maitsega. 1/2 naela 38 kop. ja veel kallimalt.

Päris töi, mitte kiitlemine!

Rattinge läbi, küll siis näete. Saada tubakakauplusest Pärnus, Käärti mul. nr. 38, Matšimovi majas.

Kuustufega

Micharin ja Bojarow.

M a j a

viite või kuue toaga ja aiaga, joovitatse o s t a, olafaupa maffu päale. Kes müüa joovivabad, teatagu jeda kirjalikult „Linda“ toimetusele.

Sans Diedr. Schmidt'i taubamaja, Pärnus.

Wärsleid heeringaid,
räimi, foola,
superphosphati,
thomassahu,
gipsi, fritti,
fivifüssa,
wärnitfat
j. n. e.

Wene feltse kapitali ja rentide finnitamistse

1835 ajulatud 1835,

kapital 20 miljoni rubla, wõtab kafulistude tingimistega eufininitusi wastu, nagu jurna päale finnitamisi, wanaduise eeli muretfemise päale, eluaja rentide lohta jne.

Uigemat teatust annawad 1. ja 2. ajal lahkesti ja maffuta agentid M. Amende ja J. Soberg, Pärnus, Nikolai mulitjas nr. 11, Eesti kiriku ligi. Saaljamus wõetatse la tulefabju finnitamisi „Salamander“ feltsiuse wastu.

Pärnus.

Elan müid Käärti mulitjal Wocki majas, ja toimetan tõikugun tiwile ja kriminal-lohta asju. Kõnetunuid:

enne lõmat kell 8—10,
pärast lõmat „4—6.

Advokat Hugo Jacoby.

I g a s u g u

ilusal naesterahuwa kübarad, tamud ja säcfandmed (miffed) on saada

M. Frölich'i juures,
Nikolai mul. nr. 10, Jitimonow'i kõrwal.

Sinnad odawad, asjad ilusad! Nägusad neid ja nooritud, on teil midagi waja, siis teate fuhu lahete.

Ette tulnud keelu üleantumistse pärast teatab Pärnu linna walitus uuesti, et liiwa mererannast linna rajades üksnes igafordie linnawalitfusse tubaga ja üksnes jels juhataatud lohalt tohib wõetada. Kes jelle fead-mise wastu efiwab, need wõetatse trahwiteaduse § 145 pöhhujel wastutamiisele.

„Linda“ tellimisi

wõib la wiimise weerand-aasta päale teatada, ja on hind oktoabri algust aasta lõpuni:

Postita 65 kop.,

Postiga 80 „

Wiimise weerand-aasta jaoks tuleb ka fuur ja rohkefiuline, pitfidega ilustatud Jõulunummer.

„Linda“ talitus.

15 aastane

poiise,

kes barjalegemisi õpida soowib, jaab tobe lohta B. Niechsteini juures, Käärti mulitjal, Pärnus.

Müün odawalt tõit

Wingieba tööriistad,

saapaliistid, riini ja fuure dmblus-mafina. Zeif Wiljak

Pärnus, alewil, Pilti mul. nr. 5.

Fritz Rambach'i

— taubamaja —

Pärnus, Wene kiriku wastu,

o s t a b:

otri! otri!

otri!

otri! otri!